

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

Ptuj, 20. oktobra 1967

Št. 41

LETO XX

Izvod 0,50 N din, 50 S din

TE DNI PO SVETU

ZBOR PREDSTAVNIKOV DRŽAV V RAZVOJU

V Alžiru se je začel zbor predstavnikov držav v razvoju. Ministri 85 držav Azije, Afrike in Južne Amerike ter Jugoslavije so se zbrali, da bi uskladjili svoja stališča za drugo konferenco Združenih narodov o trgovini in razvoju, ki bo v prihodnjem februarju v New Delhiju. Alžirskemu sestanku pripisujejo izjemen pomen, zato udeleženci niso mogli najti opravičila za nesmotrno stališče Alžira proti delegaciji Južne Vietnama in Južne Koreje, zaradi katerega vprašanja je nastal sploh dvom v uspeh sestanka. Zadeva se je končala s tem, da je južnovietnamska delegacija zapustila Alžir.

Kot v vseh dosedanjih akcijah nerazvitih, igra Jugoslavija tudi na tem sestanku pomembno vlogo. Glede na to je naš predstavnik Janez Stanovnik bil izvoljen za glavnega poročevalca.

DIPLOMATI PREISKUJEJO MOŽNOSTI ZA REŠITEV KRI- ZE NA BLIŽNJEM VZHODU

Splošna debata v Generalni skupščini je končana, pričakovano razprava o krizi na Blaznjem vzhodu v plenarnih sejah skupščine pa je odložena »za določen čas«. Po poročilih iz New Yorka to pomeni, da je diplomatom na ta način omogočeno še nekajdnevno razpravljanje izven Generalne skupščine, da preišče možnosti za rešitev krize. V okviru te tajne diplomacije izza Združenih narodov pripisujejo posebno pozornost aktivnosti predstavnika Egipta, ki je usmerjena na kontakte z delegacijami ZDA in ZSSR. Pri nekaterih delegacijah se zato pojavlja vprašanje, ali je sploh realno pričakovati, da bodo dali pogovori v trikotniku Moskva-Kairo-Washington Generalni skupščini ali varnostnemu svetu Združenih narodov načrt re-

solucije, na katere osnovi bi se zadeva premaknila z mrtve točke, kjer je obstala pred štiriimi meseci, ko so umolknele eksplozije granat na izraelsko-arabski fronti.

POT INDIRE GANDHI

Indijski premier Indira Gandhi se je napotila v Evropo, da bi po obisku socialističnih držav obiskala še Kairo. Doslej je bila v Moskvi, Varšavi, Beogradu in Sofiji, po obisku Bukarešte pa se bo pogovarjala s predsednikom Naserjem. Po poročilih je bližnji vzhod glavna tema razgovorov, zaradi katerih je odšla na potovanje.

OPTIMIZEM V ODNOSIH BRITANIJA : EGIPT

V času enega tedna je obiskal Kairo še drugi odposlanec Londona — bivši britanski veleposlanik v Kairu. Pred njim je obiskal Kairo poseben odposlanec, vidna osebnost Foot. Ta se je pogovarjal z visokimi funkcionarji egiptovske vlade pa tudi s predsednikom Naserjem. Odšel je poln optimizma. Britansko odpiranje vrat Kairu govori v korist prepričanja, da je London začel razumeti, da s staro politiko sejanja razdora ne more zavarovati svojih ekonomskih interesov na Blaznjem vzhodu in težnje, da bi ohranil svojo prisotnost na tem območju.

Tisti, ki mislijo, da se je London začel osvoboditi nerealnih stališč, napovedujejo, da bo obiskal Kairo tudi lord Shackleton, ki je posebej zadolžen za urejanje situacije na jugu Arabije, ki bi naj postala v januarju naslednjega leta neodvisna. Eventualni prihod Shackletona povezujejo z dejstvom, da so v Kairu predstavniki južnoarabskih osvobodilnih gibanj. Ti so se že sporazumeli o ustanovitvi začasne vlade južne Arabije.

DMP

DANES

V TEDNIKU:

NA DRUGI STRANI:

Zasebna iniciativa v porastu
Skrb za človeka ni zadovoljiva

NA TRETJI STRANI:

Dileme proizvajalcev olja
Analiza tati tudi v ptujski občini?

NA ČETRTI STRANI:

Po odkupu mošta na ormoškem območju

NA PETI STRANI:

Dejavnost društev v novi sezoni

NA ŠESTI STRANI:

Vzgojna vprašanja
Zgodovinski sestavki

NA ŠEDMI STRANI:

Za vsakogar nekaj

Pred občinsko konferenco ZKS Ptuj

Za najnaprednejša stališča

Obdobje od zadnje občinske konference ZKS v Ptuj, ki je bila v začetku marca, je bilo, čeprav kratko, izredno razgibano. Zanj je značilna intenzivna politična aktivnost v zvezi z izvajanjem reforme, organizacijska in vsebinska preosnova Zveze komunistov in pomembna dogajanja na področju mednarodnih odnosov. Vse to se je odražalo v delu občinskega komiteja in njegovih organov, saj so to bila osnovna vprašanja v sedanjosti našega družbenega in ekonomskega razvoja.

Delo občinskega komiteja ZKS je potekalo v petih glavnih smereh: seje občinskega komiteja ZKS in izvajanje sklepov teh sej, seje sekretariata občinskega komiteja ZKS in izvajanje operativnih nalog, delo komisij pri občinskem komiteju

ZKS, posvetovanje z vodstvi organizacij ZKS, s skupinami komunistov, gospodarstvenikov in z aktivni komunistov in predavanja ter izmenjava mnenj o aktualnih vprašanjih.

Občinski komitej je na svojih sejah obravnaval organizacijska vprašanja, dokončno sprejel sklepe občinske konference ZKS, ki so pomenili okvirni program dela občinskega komiteja. Obsegali so naloge: razvijanje samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije, naloge komunistov na področju gospodarstva in na področju družbenih služb, utrjevanje skupščinskega in komunalnega samoupravnega sistema, aktivnost komunistov ob volitvah v predstavniške organe, reorganizacija Zveze komunistov in številna in idejna rast Zveze komunistov. Imenovali so komisije za notranjo izgradnjo in reorganizacijo ZK, za družbeno ekonomski razvoj, za šolstvo, kulturo in prosveto, za zdravstvena in socialna vprašanja. Razpravljali so o pripravi na skupščinske volitve.

Na nadaljnjih sejah so obravnavali naloge komunistov pri uresničevanju resolucije 7. seje CK ZKS. Sprejeli so sklep o finančnem načrtu za delo CK ZKS Ptuj za letošnje leto.

Ob agresiji na Blaznjem vzhodu so posvetili sejo temu vprašanju. Člani komiteja so bili seznanjeni z mednarodnimi dogajanjimi v zvezi z agresijo. Na eni izmed sej so razpravljali tudi o reorganizaciji ZK v ptujski občini. Na osnovi sprejetega sklepa se je izvajala konkretna reorganizacija ZK v občini. Na naslednjih sejah so obravnavali naloge komunistov v gospodarsko-družbeni reformi in obravnavali kadrovske priprave za krajevne

konference ZKS in za občinsko konferenco ZKS.

Sekretariat občinskega komiteja ZKS je na svojih, večinoma razširjenih sejah, katerim so prisostvovali člani posameznih komisij in predsedniki drugih političnih organizacij, obravnaval poleg tekočih operativnih in organizacijsko-tehničnih zadev tudi vprašanja, ki so se več ali manj nanašala na pripravo seje občinskega komiteja.

Komisija za notranjo izgradnjo in reorganizacijo ZK je na svojih sejah obravnavala reorganizacijo ZK v občini in razna kadrovska vprašanja.

Komisija za družbeno ekonomski razvoj je obravnavala predvsem naloge komunistov v gospodarskodružbeni reformi. Pripravila je tudi uvodni referat za sejo občinskega komiteja.

Posamezni člani komisije za šolstvo, kulturo in prosveto so aktivno delali pri izvajanju nalog, postavljenih v programu dela. Programske naloge so bile v glavnem uresničene pri ustanovitvi in utrditvi temeljne izobraževalne skupnosti in pri reševanju problemov na področju strokovnega šolstva v občini.

Komisija za zdravstvena in socialna vprašanja je obravnavala problematiko na tem področju. Na osnovi tega je postavila okvirni program dela. Naslednja seja je bila posvečena reorganizaciji zdravstvene službe.

Komisija za mednarodna ekonomska in politična vprašanja je na seji obravnavala aktualna zunanje-politična vprašanja in pripravila gradivo za krajevne konference ZKS o mednarodnih vprašanjih.

Pri občinskem komiteju ZKS so bila številna posvetovanja. Udeležba pa žal ni bila najbolj-ša.

V zvezi s širšim usposabljanjem komunistov je občinski komitej skupno z delavsko univerzo v Ptuj organiziral cikel predavanj z razpravo o aktualnih temah.

Aktivnost občinskega komiteja ZKS in njegovih organov je bila usmerjena v to, da bi komunisti o vseh najaktualnejših vprašanjih čimprej zavzeli skupna stališča, ki bi postala izhodišče za konkretne politične akcije.

ZR

denci — Videm.

Kolona avtomobilov je nato krenila proti Vidmu ob Ščavnici.

Po krajšem pozdravnem govoru predsednika KS Videm, je spregovoril domačin, republiški poslanec Ivan Kreft, ki je v govoru poudaril pomen asfaltne ceste za občane iz Videmskega področja prav v času, ko slavijo v Vidmu 200-letnico šolstva. Cesta, ki še ni popolnoma zgrajena, bi naj v kratkem uresničila želje videmskih prebivalcev ter pove-

da so v Bučkovcih (Ljutomerska občina) za gradnjo asfaltirane ceste samoiniciativno že zbrali 3 milijone S din sredstev. Ta cesta bi povezala Bučkovce z Vidmom.

Pomen cest je nedvomno izredno velik, ne samo za turizem in celotno gospodarstvo Ljutomerske in radgonske občine, ampak tudi za kraje, ki se bodo v prihodnosti povežali s sodobnimi cestami na tem območju ter tako omogočili hitrejšo in uspešnejšo medsebojno komuniciranje in sodelovanje.

Kljub temu, da sta obe cesti

za Videm s Ptujem. Za videmsko cesto, ki je nekoliko ožja kot križevsko radenska, so občani Vidma prispevali 9 milijonov S din. Kako si tukajšnji prebivalci želijo sodobno urejenih cest govori podatek, nekoliko vijugasti, to ne zmanjšuje njihovega pomena, saj sta bili zgrajeni v rekordnem času, uresničili pa sta želje mnogih občanov, ki so si doslej drugod sanj ogletovali asfaltirane ceste.

-P

Cenjene bralce našega lista

prosimo za blagohotno razumevanje zaradi zamude, s katero je prišla k njim prejšnja številka našega lista.

Zamuda je nastala iz tehničnih razlogov.

Uprava lista

SEJA SKUPŠČINE OBČINE ORMOŽ

V ponedeljek, 23. t.m., bo skupna seja obeh zborov občinske skupščine Ormož z naslednjim dnevnim redom:

1. Pregled sklepov in odobritev zapisnika V. skupne seje z dne 5. oktobra 1967;

2. Poročilo o obrtni dejavnosti v občini;

3. Poročilo o gospodarjenju v loviščih;

4. Sklep o potrditvi lovsko-gospodarskih načrtov;

5. Odlok o obveznem vzdrževanju vodnih tokov, varstvenih in podobnih objektov na območju občine Ormož;

6. Odlok o spremembah odloka o izdatkih za potne in druge stroške, ki se priznajo občinskemu organu med materialne stroške;

7. Sklep o uvedbi postopka za spremembe in dopolnitve statuta občine Ormož;

8. Sklep o določitvi imen ulic v mestu Ormož;

9. Odlok o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih in drugih organih občine Ormož;

10. Vprašanja in odgovori.

-P

Cesta, ki povezuje radgonsko in ljutomersko občino s Ptujem

Odprti dve novi asfaltni cesti

Preteklo soboto je bil za Ljutomerske in radgonske občane velik praznik. V kratkem času so občani obeh občin skupaj z delovnimi organizacijami zgradili novo asfaltirano cesto od Križevca do Radnice. Tako sta sedaj Ljutomerska in radgonska občina povezani z novo 6 metrov široko asfaltirano cesto. Radgonski občani so istočasno gradili 10 km dolgo asfaltirano cesto od Radnice (do Kapele) je bila že zgrajena asfaltirana cesta) do Vidma ob Ščavnici. Obe cesti sta bili v soboto slavnostno odprti.

Svečanost otvoritve cest se je pričela ob 13. uri v Križevcih pri Ljutomeru, kjer se je zbralo okoli 100 voznikov osebnih avtomobilov ter številni Ljutomerski in radgonski občani.

V prireditvi ob otvoritvi ceste v Križevcih so sodelovali

pihalni orkester iz G. Radgone, Ljutomerski oktet, pevski zbor Osnovne šole iz Križevca, ter folklorna skupina iz Križevca.

Občina). Posebej se je zahvalil predsedniku republiškega cestnega sklada Alojzu Zokalju, ki si je zelo prizadeval, da bi bila rekonstrukcija ceste kon-

Ivo Sumak odpira cesto v Križevcih

Predsednik krajevne skupnosti Križevci Franc Skuhala je v otvoritvenem govoru pozdravil predsednika občinske skupščine Ljutomer Iva Sumaka, predsednika občinske skupščine G. Radgone Ivana Kovača, republiške poslance iz obeh občin, predstavnike republiškega cestnega sklada, Cestnega podjetja Maribor, predstavnike delovnih organizacij iz obeh občin ter druge goste in občane.

Predsednik občinske skupščine Ljutomer Ivo Sumak, se je v govoru zahvalil republiški cestniemu skladu, ki je financiral izgradnjo ceste z zneskom 350 milijonov S din, ter ljubimskim delovnim organizacijam, ki so skupno z občinsko skupščino prispevale za gradnjo ceste 65 milijonov S din (enako vsoto je prispevala radgonska

čana v predvidenem roku. Asfaltirana cesta Ljutomer — Radenci, je vsekakor velikega pomena za Ljutomersko in radgonsko občino, saj je bil doslej večkrat zaradi izredno slabe ceste promet otežkočen ni paraliziran.

Med plesom folklorne skupine iz Križevca je Ivo Sumak s prerezom traka odprl novi asfaltni trak Križevci — Radenci.

Dolga kolona avtomobilov z gosti in občani je počasi krenila proti Radencem, kjer se je pred odcepom tudi nove asfaltirane ceste k Vidmu in Radencem ustavila. Po krajši svečanosti je predsednik občinske skupščine G. Radgone Ivan Kovač prerezal trak ter na ta način odprl cesti Križevci — Radenci z radenske strani in Ra-

Ivan Kreft odprva cesto v Vidmu ob Ščavnici

MIHA MARINKO V LJUTOMERU

V četrtek, 12. oktobra, se je pogovarjal v Ljutomeru s člani Ljutomerskega političnega aktivnega člana predsedstva CK ZKJ Miha Marinko. Razgovarjali so se o poteku reorganizacije ZK ter o problemih, ki so nastopili v procesu reorganizacije Zveze komunistov. V razgovoru je bilo poudarjeno, da je predvsem v sedanjosti reorganizacije ZK potrebno poudariti vsebino dela ZK, saj mora ta narekovati obliko. Pri reševanju družbenih problemov pa je potrebna večja homogenost ZK izven občinskih meja.

Po razgovoru si je Miha Marinko z zanimanjem ogledal novo vinsko klet VZK Ljutomer, kjer se je pogovarjal z delavci kombinata.

Proslava oktobrske revolucije na ljutomerskem območju

V Ljutomeru se že dalj časa temeljito pripravljajo na proslavo in druge prireditve v čast 50. obletnice oktobrske revolucije. Centralna proslava bo 28. oktobra v domu kulture v Ljutomeru, na kateri bo govoril edini še živeči udeleženec oktobrske revolucije iz občine Jože Velnar. Na tej proslavi bodo sodelovali ljutomerski oktet, recitatorski skupini iz osnovne šole I. Cankarja in gimnazije F. Miklošiča ter nekaj glasbenih skupin iz ljutomerske glasbene šole.

Na seji pripravljalnega odbora za proslavo oktobrske revolucije je bil sprejet tudi predlog, da se razpiše nagradni natečaj za najboljše naloge, ki bi jih o »Velikem oktobru« pisali učenci 7. in 8. razredov osnovnih šol ter gimnazije. V ta namen je bil imenovan poseben odbor, ki bo pregledal in ocenil najboljše naloge. Najboljša dela bodo nagrajena s praktičnimi nagradami.

Odbor za ocenjevanje nalog se je sestal zadnje sredo ter se že dogovoril, koliko nalog naj pošljejo posamezne šole, o kriterijih za ocenjevanje ter o nagradah. Nagrade se bodo podelile ob praznovanju dneva republike.

Proslave ob 50. obletnici oktobrske revolucije bodo v večjih krajevnih centrih v Razkrižju, Križevcih, Bučkovcih, Veržuju ter Stročji vasi in v osnovnih šolah in v gimnaziji.

-p

Slovenska Bistrica 50-LETNICA OKTOBRSE REVOLUCIJE

Odbor za proslavo 50. obletnice oktobrske revolucije je na svoji zadnji seji izdelal dokončen program proslav.

V občini Slovenska Bistrica bodo praznovanja od 15. oktobra do 15. novembra. Proslave bodo v vseh večjih krajih v občini.

Na osnovnih šolah bodo nosilci teh proslav pionirske organizacije, ki slavi letos 25. obletnico svojega obstoja. Pionirji bodo pripravili kulturne programe, medsebojna športna tekmovanja, zbiranja raznovrstne literature in fotografij o oktobrski revoluciji. Učitelji pa bodo pripravili predavanja o oktobrski revoluciji. Odbor za proslavo je razpisal tri nagrade za najboljše spis na temo »Oktobrska revolucija«. Tako bodo pionirji iz petih in šestih razredov pisali o življenju in delu Vladimira Iljiča Lenina, pionirji sedmih in osmih razredov osnovnih šol pa na temo »Proslavljamo oktobrske revolucije«.

V vseh večjih krajih občine bodo slavnostne akademije s kulturnim programom. Razen tega bodo krajevni odbori in mladinski aktivni v občini organizirali športna tekmovanja.

V vseh družbenopolitičnih organizacijah in društvih, posebej pa še v organizacijah ZK, naj bi bili posebni razgovori na temo oktobrske revolucije. S tem se želi doseči, da bi čim širši krog občanov v raznih oblikah sodeloval in bil obveščen o pomenu oktobrske revolucije. Proslave bi naj bile tudi v vseh večjih podjetjih, kot v Impolu, Steklarni, Tovarni olja itd. V proslave oktobrske revolucije se bo vključila tudi garnizija JLA iz Slovenske Bistrice, ki bo sodelovala na vseh prireditvah s svojim programom.

Delavska univerza bo predvajala za šolske otroke in njihove starše film s snovjo iz časov oktobrske revolucije. Pred predvajanjem filma bodo uvodna predavanja.

Občinski odbor bo v proslavo oktobrske revolucije priredil tudi razstavo dokumentarnih fotografij iz tega obdobja. Razstava bo potujoča in bo obiskala vse kraje v občini.

V Smartnem bo v okviru proslav ob 50. obletnici oktobrske revolucije odkritje spomenika in skupne grobnice padlim partizanom.

Ker odbor za proslavo oktobrske revolucije nima na voljo lastnih finančnih sredstev, je zaprosil za sredstva občinski komite ZK in občinski sindikalni svet. Oba sta prošnji ugodila in sta skupaj nakazala odboru sredstva v višini polmilijona starih dinarjev.

-b

Mnogo nerešenih problemov

Predlog sindikata: javna razprava o razmerah v družbenem in zasebnem sektorju obrti in gostinstva

Na sobotni skupni seji predsedstev sindikata storitvenih dejavnosti občin Cakovec, Ormož-Ptuj in Varaždin so razpravljali o skupnih problemih v teh dejavnostih in poskušali najti poti za njihovo odpravo. Poudarili so, da niso proti liberalizaciji predpisov, ki se nanašajo na zasebni sektor, vendar pa bi bilo potrebno istočasno urediti družbeni nadzor nad prometom, organizirati uspešnejše delo inšpekcijskih služb in spremeniti davčno politiko na relaciji družbeni—privatni sektor. Posebno vprašanje je lastništvo nad trgovskimi lokali in problemi, ki nastajajo v zvezi s tem.

Danilo Masten, predsednik medobčinskega odbora sindikata Ormož-Ptuj, se je zavzel za realnejšo ureditev razmer med družbenim in privatnim sektorjem. Za njim so isto poudarili tudi predstavniki drugih občin, ki se sodelovali v razpravi. Dejstvo je, da že leta upada razvoj družbene obrti. Istočasno pa je zasebna obrt v nenehnem porastu. Ob morebitni odpravi omejitve zaposlenih v zasebnih dejavnostih, bi bilo potrebno razpravljati o tem v sindikalnih organizacijah, gospodarskih zbornicah in občinskih skupščinah.

Poseben problem v obrti predstavljajo tako imenovane popoldanske obrti, saj se le-te razvijajo v prava podjetja z veliko zaposlenimi, ki pa nikjer niso prijavljeni kot taki. Razčistiti bi bilo treba, ali naj bo nekdo delavec v obrtni organizaciji ali pa zasebni obrtnik, nikakor pa oboje. Hkrati s tem bi bilo treba rešiti problem obdavčitve, ki mnogo bolj pritiska družbeni kot pa zasebni sektor.

Ljilje Levačič iz Cakovca je opozorila na neurejene razmere v gostinstvu. V družbenih obratih pada promet, dočim pa se promet v zasebnem sektorju naglo povečuje, vendar ga sploh ni mogoče kontrolirati. Temu je kriva neurejenost obdavčitve v gostinstvu. Problem je tudi strokovnost zaposlenih v gostinskih lokalih. Le-to je zadovoljivo v družbenem sektorju, v zasebnem pa daleč zaostaja za vsakimi normativi. Neurejeno je tudi vprašanje najemnin. To se v stalnem porastu.

Ignac Puhalič iz Varažдина in Branko Gorjup iz Ptuja sta govorila o problemih trgovine. Referent iz Varažдина je poudaril, da trgovina nima možnosti za razvoj, dokler bo razdrobljena in raztrgana in dokler ne bodo boljše urejeni odnosi med industrijo in trgovino. Potrebno bi bilo odpraviti posrednike med njimi. Negativno vpliva na razvoj trgovine tudi raz-

lična organiziranost podjetij.

Branko Gorjup je dejal, da vrednost zalog v trgovini znaša že okrog dve milijardi starih dinarjev. Ob tem pa je izbira tehnične in tekstilnega blaga zelo majhna, predvsem zaradi pomanjkanja obratnih sredstev in visoke nabavne vrednosti. Vendar pa se količnik obsega zalog vedno spreminja. Saj trgovina kljub vsemu ni dovolj založena. Pojavlja se tudi vprašanje, kje je bolj logično kopičenje zalog: v trgovini ali v proizvodnji? Zaloge bi morale biti vedno bližje potrošniku, vedno na razpolago.

V trgovini tudi ni mogoče misliti na skorajšnjo modernizacijo. Osnovna sredstva so iztrošena, poslovni stroški so v porastu, zraven tega pa so bile letošnje družbene datjave za 39 % večje kakor lanske.

Poseben problem predstavljajo tudi najemnine za trgovske lokale, saj so ti večinoma v zgradbah, ki so v upravi stanovanjskih podjetij, ki pobirajo najemnine, anuitete in ostale obveznosti pa mora nositi trgovina (značilno: trgovsko podjetje obnovi neki lokal, potem na mora plačevati zanj večjo najemnino).

Trgovini bi bila v veljiko pridobitev skupna nabava za vsa podjetja, ki delujejo na nekem področju. S tem bi se precej znižali stroški nabave. Branko Gorjup se je tudi zavzel, da bi tudi v trgovini uvedli dohodkovni sistem, saj bi koristno zamenjali sedanje marže in bi prispevali k izenačenju z ostalim gospodarstvom.

Zdenko Hajek iz Varažдина je v razpravi poudaril, da sindikati nikakor niso proti krepitvi zasebnega sektorja v gostinstvu in obrti, vendar pa je to vprašanje potrebno temeljito preštudirati in najti rešitve za nekatere probleme v zvezi s tem. Opozoril je tudi, da nekateri trgovski lokali postajajo vse bolj točilnice ali pa obratno, in da bi bilo potrebno najti pravilne rešitve.

Franc Polič iz Ormoža se je zavzel za ureditev nadzora nad zasebnim sektorjem in rešitev vprašanja obdavčitve v družbenem in zasebnem sektorju.

Seje se je udeležil tudi sekretar centralnega odbora sindikata storitvenih dejavnosti ter predstavniki republiških odborov sindikata.

KJ

Osebo delo z zasebnimi sredstvi za proizvodnjo in storitve

Zasebna iniciativa v porastu

Zasebna pridobitvena dejavnost je zadeva, ki vse bolj priteguje pozornost javnosti in političnih organizacij. Za to so vsekakor vsi razlogi. V zadnjem času posebno po uvedbi reforme, se pojavlja vedno več ljudi, ki živijo od dela z zasebnimi delovnimi sredstvi. Samo v tem letu so zasebni gostinci npr. v Srbiji vložili v gradnjo gostinskih objektov okrog 7 milijard S din. Število zasebnih obrtnih delavcev narašča vse več pa je tudi zasebnih kmetovalcev, ki postajajo blagovni proizvajalci.

V javnosti je mogoče slišati različna mnenja o zasebnem delu in zasebni iniciativi. Navadno zaključijo v teh pogovorih, da se zasebniki vse bolj uveljavljajo in da nekateri kopičijo denar na lahek način. Koliko je v tem resnice, je tudi enostranost in pretiravanja, ki lahko ustvari nezadovoljstvo pri ljudeh, katerih eksistenca izvira iz takšnega dela. Med tistimi, ki kritično gledajo na pojave zasebnega dela z zasebnimi delovnimi sredstvi, je mogoče slišati tudi pripombe, kam

to pelje? Ali ne bo zasebna iniciativa začela ogrožati socializma? Drugi pa ne pripisujejo tem pojavom nobene nevarnosti in želijo še več svobode za zasebno podjetništvo.

Dovolj je torej razlogov, da javno spregovorimo o zasebnem delu z zasebnimi delovnimi sredstvi kakšen je položaj tega dela v naši družbi in kakšna je perspektiva tega dela. Danes se čuti bolj kot pred reformo potreba po preciznejših političnih stališčih, ki bi naj bila temelj za politiko na tem področju.

Javna razprava o zasebnem delu in zasebni iniciativi

Ker ni popolne izdelanosti stališča o tem vprašanju, bi lahko nastalo v javnosti še več nejasnosti, pa tudi pri ljudeh, ki živijo od takšnega dela. Našena stališča o tem vprašanju pa naidemo v programu ZRK in v ustavi.

Ustava SFRJ pravi (29. člen): »Občani lahko za pridobivanje dohodka opravljajo v osebnem, t.j. ločeno kmetijsko, obrtno in drugo storitveno ali podobno dejavnost v mejah in pogojih, ki jih določa zakon.«

Zakon določa, v katerih mejah in ob katerih pogojih imajo lahko občani za opravljanje kmetijske, obrtno in druge storitvene ali podobne dejavnosti z osebnim delom lastniško pravico na delovnih mestih in poslovnih prostorih.

Ustava ne dovoljuje zaposlovanja tuje delovne sile za pridobivanje dohodka dovoljuje pa v mejah in pogojih, ki jih določa zakon, uporabo dopolnilnega dela drugih oseb. Zakon omogoča zaposlitev do 8 oseb s strani zasebnika.

Zasebno delo z zasebnimi sredstvi je načelno enako delu s sredstvi v družbeni lasti. Zakaj potem v javnosti pripombe na delo zasebnikov? Vsekakor gre za zasebnike, ki spekulirajo in izkoriščajo ter s tem delajo slabo uslugo tistim, ki se držijo s predloži določenih norm.

Ne glede na ekscese, ki jih, seveda ne bi smeli tolerirati se postavlja danes vprašanje načelnega značaja. Omejevanje zasebno lastnino in uporabo nalenne delovne sile, ali dovoliti obstoječe stanje? O raznih aspektih na ta vprašanja so pred nekaj meseci razpravljali v neki komisiji CK ZKS pred kratkim pa tudi v komisiji za družbeno-ekonomske odnose CK ZK.

Na slednji so sklenili izdelati teze o tem vprašanju. O njih bi naj razpravljalo predsedstvo zvezne konference SZDL, potem pa bi jih naj dali v javno razpravo. Prihodnje o dogmatskih in liberalističnih stališčih.

SB

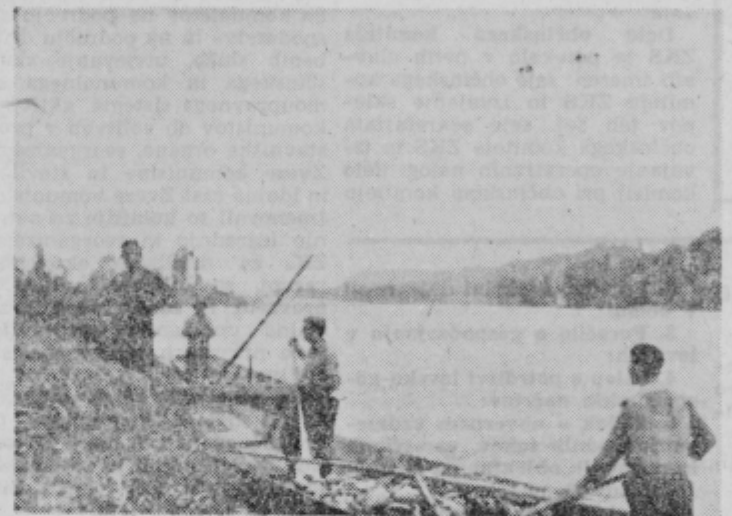
Na desnem bregu Drave obnovljajo bire

Na desnem bregu Drave nad mostom obnavlja vodna skupnost bire. Delavci nalagajo kamenje v čolne kar sredi struge, kjer je za gradnjo najprimernejše. Seveda delo ni lahko. Po več ur stojijo čez kolena v strugi in nalagajo kamenje iz deročih vode, obenem pa držijo čoln. Tovor je treba srečno prepeljati do bira.

Tu ostali delavci vežejo šibje in kamenje v močan branik, ki zavira tok vode ob bregu in preprečuje, da bi spodnašala zemljo.

Delovodja Janez Zemljarič je dejal, da jih že 40 let niso obnavljali. Pravi, da so obnove potrebni še ostali biri, a ni denarja.

ZR

Kljub obrambnemu nasipu pred poplavami je treba obnoviti bire

Skrb za človeka ni zadovoljiva

Reševanje socialne problematike v ptujski občini je zelo težavno

Veliko število nerešenih problemov iz preteklosti. Na posvetih ostajajo starejši ljudje. Neurejeno in razvito otroško varstvo. Težave v zaposlovanju mladine. Rehabilitacija in usposabljanje mladine z duševnimi

spodarski razvoj in razvoj socialističnih družbenih odnosov, ki je spremenil strukturo prebivalstva.

Veliko mladine odhaja na delo v tujino, doma pa ostajajo starejši ljudje, za delo manj sposobni. Število prebivalcev v mestu je vedno večje. Opažamo, da se nismo dovolj poglabili v te nagle spremembe. Imamo nerazvite dejavnosti za pomoč družini in zaposlenim staršem, neurejeno in nerazvito otroško varstvo. Vse to morajo družine same reševati z napori in lastno iznajdljivostjo. V naši občini so samo tri varstvene ustanove, ki sprejmejo samo 300 otrok. Kje so otroci ostalih zaposlenih staršev?

Pozabili smo na otroke zaposlenih staršev na podeželju, kjer je delovni dan dolg deset ur (na obratih kombinata). Varstvo je tu še bolj potrebno. Urediti bi morali vsaj pripravljalne oddelke na šolah, kjer bi se otroci pripravljali za reden pouk.

V občini narašča število otrok in mladine pod družbenim varstvom. Samo v letošnjem letu je bilo obravnanih 160 primerov. Sodišče je izreкло 59 vzgojnih ukrepov.

Poleg tega se pojavljajo drugi problemi v skrbi za otroke in mladino. Tu so mišljeni otroci v tujini zaposlenih staršev. V lanskem letu je bilo teh otrok 1314. Le nekateri od teh imajo urejeno varstvo.

Težave v zaposlovanju mladine so vedno večje. Podjetja ne sprejemajo nove delovne sile.

Rehabilitacija in usposabljanje mladine z motnjami v duševnem in telesnem razvoju nista zadovoljivi. 275 otrok je potrebnih posebnega šolanja. Od teh je to omogočeno samo 120. Zaradi velike oddaljenosti posebnih šol bi bilo potrebno odpreti oddelke le šole na šolah v posameznih krajih ali pa, da se odpre taka šola internatskega tipa v Ptuj. Zavedati bi se morali, da je družba odgovorna tudi materialno. Če jim ne bo omogočila šolanja in drugega usposabljanja za poznejše življenje, je dolžna skrbeti zanje tudi pozneje, kar je povezano z večjimi stroški.

V družbenem varstvu odraslih prejema 713 občanov tudi denarno pomoč, ki znaša od 4 do 20 tisoč S din mesečno. Od teh jih je 587 zdravstveno zavarovanih, za katere se plačuje prispevek 4750 S din po osebi. Poleg teh skrbi občina za ose-

be, ki so v domu počitka. Teh je 157. Oskrbnina zanje je precejšnja, in sicer od 40 do 60 tisoč S din.

V posebnih domovih so tudi mladoletniki (po številu od 30 (Konec na 3. strani)

REKONSTRUKCIJA CESTE PTUJ-SLOV. BISTRICA.

Dela na asfaltiranju odseka ceste med Ptujem in Slovensko Bistrico so že v polnem teku. Buldožerji, valjarji, kamioni in bageri so pod polno paro. Izvajalec del cestno podjetje Maribor bi hotel že v letošnjem letu končati z večjimi zemeljskimi deli. Tako sedaj vozijo tovornjaki material za drenažo ceste. Istočasno pa se odvijajo dela na izgradnji temeljev za razširitev mostov. Izvajalec del upa, da bodo dela, planirana za letošnje leto, končana ob času. Tako ne bi prišlo do zamude otvoritve ceste, ki je predvidena za konec meseca junija prihodnjega leta.

TUDI ZANIMIVOST

Ze od letošnje pomladi dalje ponuja neka delovna organizacija iz nekega mesta v Sloveniji enaki ptujski delovni organizaciji svoje integracijske (beri likvidacijske) od nikogar v Ptuj razen enega edinega njihovega zaveznika zaželene, vsem drugim pa nepotrebne usluge. Pri tem hodi vsepoudarjeno, le k zadnji ptujski delovni organizaciji ne pride.

Po pozitivnih jugoslovanskih predpisih ter po statutu ptujske delovne organizacije je njena delovna skupnost edina pristojna za vse statutarne spremembe svojega položaja.

Medved je torej v gozdu, lovec pa ne pride v gozd ter se spreha po lepi poti okrog njega. Nepoklicanim lovecem: Dober pogled!

in telesnimi motnjami nista zadovoljivi. Se 130 otrok potrebuje posebno šolo. Probleme bo treba reševati načrtno.

Za tednik govori MARICA FAJT, direktor centra za socialno delo:

Socialna služba rešuje socialno problematiko v celi občini: varstvo odraslih, družine in otrok.

Reševanje socialne problematike na področju je zelo težavno zaradi obsežnega terena, velikega števila prebivalcev in nerešenih problemov iz preteklosti: nezavarovanje ljudi, višinskih odnosov, nezavarovani hišni pomočniki. Ti so v starosti nepreskrbljeni, a za delo tudi nesposobni.

Težave so tudi z nepopolno družbeno zakonodajo. To problematiko pospešuje nagel go-

Zdravstvene

V 39. številki Komunista je bilo objavljeno gradivo »Temeljni problemi pri razvoju samoupravljanja v socialnem zavarovanju in zdravstvu«, ki ga je izdala komisija CK ZKJ za vprašanja družbeno-ekonomskih odnosov po daljšem posvetovanju z zdravstvenimi in političnimi delavci iz federacije in republik. Navedeno gradivo bi naj pomenilo osnovo za diskusije in obravnavanje zamotane problematike zdravstva in socialnega varstva, za katerega je v javnosti izredno zanimanje in različnih obravnavanih reorganizacij zdravstvene službe. Gradivo se bo po spremembah in dopolnitvah v javnosti rabilo tudi na eni morebitnih sej CK ZKJ.

Vsekakor je potrebno v naših razpravah izhajati iz tez, ker so plog izrednega prizadevanja CK ZKJ in dajejo določene odgovore na osnovne dileme problemov samoupravljanja v socialnem zavarovanju in zdravstvu.

Razumljivo je, da je potrebno probleme v socialnem in zdravstvenem zavarovanju urediti v skladu z reformo, ker ta ni samo gospodarska, ampak družbena. Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje pa sta zelo pomembni dejavniki ekonomske in socialne preskrbljenosti delovnega človeka. Zatorej je pomembno, da se spozna možnosti za njun razvoj s stališča uresničevanja reformnih namenov v skladu z bistvenimi značilnostmi sedanega sistema, družbenoekonomskih razmer, protislovij, ki danes zahtevajo ustrezne rešitve — pri vsem tem pa upoštevajo položaj in vlogo delovnega človeka in delovnih organizacij, kot je poudarjeno v tezah »Temeljni problemi pri razvoju samoupravljanja v socialnem zavarovanju in zdravstvu«.

Toda kako se naj v praksi spozna možnosti za razvoj zdravstvenega in socialnega zavarovanja v skladu z osnovni-

mi intencijami reforme? Kako premagati ponekod oddaljeno tritrikotni zdravnik — bolnik — zavarovavec? Kateri so negativni pojavi, ki jih je poleg nedvomno pozitivnih rodila decentralizirana samouprava socialnega oziroma zdravstvenega zavarovanja? Katera so protislovja med stvarnostjo, intencijami in črko zakona? 34. člen zakona npr. pravi: »Občan ima pravico, da si neposredno izbere kate-regaliki zdravnik, zdravnik specialista in zobarja... Občan ima pravico, da si izbere katerikoli zdravstveni zavod, ki po svojih možnostih lahko nudi ustrezno zdravstveno pomoč... 33. člen ustave: »Socialistična republika Slovenija skrbi za organizacijo in razvoj zdravstvene službe na območju socialistične republike; izdaja oziroma izvaja ukrepe za zdravstveno varstvo, kolikor to spada v pristojnost njenih organov; skrbi za izvajanje ukrepov za zdravstveno varstvo, ki imajo splošen pomen za socialistično republiko; skrbi za organizacijo znanstveno-raziskovalnega dela na področju zdravstva...« itd.

Vsekakor bi mi lahko nekdo očital, da izvzemam iz temeljnega zakona po neki kitajski logiki tisto, kar ne more v bistvu prikazati problemov in osnovnega smisla zakona. Vsekakor pa tudi v tem stavku ni mogoče prikazati sedanjih problemov pri reorganizaciji zdravstvene službe, ker je ta zelo zapletena in o kateri je bilo že mnogo povedanega, poveda tega tudi iz različnih zornih kotov.

Mnoge od teh nametanih dilem prenušam bralcem v razmišljanje. In če pogledamo kako poteka proces reorganizacije zdravstvene službe na ljutomerskem področju.

Kolektiv ljutomerskega zdravstvenega doma bi se rad na vsak način, iz že znanih vzrokov, ki so bili navedeni v predzadnji številki Tednika inteni-

(Nadaljevanje na 3. strani)

S seje komiteja ZK Ormož

Temeljiite priprave na občinsko konferenco

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK Ormož so razpravljali o pripravah na občinsko konferenco, ki iz tehničnih razlogov ne bo 30. oktobra, kot je bilo prvotno predvideno, ampak 8. novembra t. l. Priprave na konferenco so potekale v dveh komisijah s poudarkom na vsebinske probleme v občini. Na konferenci bodo po sklepu sedanjega občinskega komiteja razpravljali o nadaljnjem razvoju kmetijstva na ormoškem območju in o idejnih političnih problemih izvajanja gospodarske reforme ter o sklepu in oblikah organiziranja ZK v občini kakor tudi o programu dela za prihodnje.

47 članov občinske konference

Na volilnih sestankih v organizacijah ZK so izvolili 47 članov občinske konference. Kadrovska komisija, kot je bilo poudarjeno na seji, je vložila precej napov za pritegnitev sposobnih in delavnih komunistov v novo strukturo. Pri svojem delu pa je komisija našla na določene probleme, kot npr. glede izbora kadrov glede na neugodno sestavo ZK v ormoški občini, kjer prevladujejo uslužbenci z nižjo izobrazbo, premalo pa je v občini sposobnih komunistov iz vrst delavcev, iz posameznih družbenih področij (prosveta, zdravstvo, kmetijstvo itd.) pa je zelo malo članov. Zaradi neugodnega sestava so ponekod majhne možnosti za vključevanje mladih in žena v organe ZK. Komisija za kadre se je skupno z organizacijami ZK trudila, da vodstvo občinske organizacije ZK osveži z novimi silami, ki bodo sposobne aktivno in učinkovito delovati ne samo v občinski konferenci, ampak kot kreatorji in nosilci politike ZK tam, kjer živijo in delajo.

Osnovni cilj reforme

Zelo pomembno vprašanje je po mnenju članov komiteja, kakšni so idejno politični cilji reforme in kako se ti cilji uresničujejo v ormoški občini. Na občinski konferenci je potrebno poudariti, da je osnovni cilj ormoškega gospodarstva in družbenih sil — modernizacija, skratka povečanje učinkovitosti celotne družbene strukture, ki naj bi povzročila (modernizacija) spremembo današnje strukture v občini in šele na tej kvalitetni osnovi lahko na ormoškem področju pričakujemo stabilno rast standarda. Vsem tem zahtevam pa se mora prilagoditi in se v tej smeri razvijati organizacija samoupravne družbe.

Zasebni sektor kmetijstva, obrti in turizem

V bodoče bi bilo potrebno povzročiti hitrejšo rast zasebnega sektorja kmetijstva, obrti in turizma ter na ta način doseči večji

skupni porast družbenega proizvoda. Težave, ki jih nujno spremlja preobrazba našega gospodarstva, se vsekakor ne morejo rešiti z enkratnimi ukrepi občinske skupščine in brez naporov delovnih organizacij. Osnovna in realna orientacija je po mnenju diskutantov na razvijanju pozitivnih procesov v delovnih organizacijah, ki se lahko z zavestno akcijo in s sistematskimi ukrepi stimulirajo in pospešijo. Ker bi vsaka druga orientacija na ormoškem področju vodila v neustrezno usmerjenost in odvzemanje sredstev najproduktivnejšim (vmešavanje od zunaj) ter zaviranje razvoja najposlednejšim delovnim organizacijam.

Kako reševati problem zaposlovanja

Problem zaposlovanja v ormoški občini ni tako pereč, da bi ga kazalo »napihovati«. Nekateri ljudje in forumi v občini, kot je bilo poudarjeno na seji, mislijo, da bodo rešili problem zaposlovanja s tem, če bodo odpustili žene zaposlenih tovarišev oziroma upokojencev, ki neopravičeno »vlečejo« dve plači. Komite je prepričan, da taki ukrepi na ormoškem področju v nobenem primeru niso rešitev, ampak da lahko tako obravnavanje povzroči probleme, ki so bili nekdanj prisotni in so se vsa leta po vojni postopno odpravljali. Potrebno bo narediti red v statističnem, tako da bodo vedeli, kdaj je

v občini Ormož brez zaposlitve in kdo ni. Večkrat se poudarja, da je potrebno dati prednost strokovnemu kadru, vendar ta še zaenkrat na zavodu za zaposlovanje ni registriran. Problem zaposlovanja je po potrebnem obravnavati kompleksno, v skladu z gospodarsko rastjo v občini. Če bo že treba nadalje odpuščati delovno silo, bo potrebno odpuščati tiste, ne glede na njihov položaj, ki imajo doma posestva in jih obdelujejo s pomočjo tuje delovne sile, sami pa so zaposleni.

Koncept razvoja ormoške občine

Občinska konferenca bi se naj zavzela za koncept razvoja ormoškega območja z medsebojnimi vplivi posameznih gospodarskih panog, bo lažje utrjevali odgovornost, od vpliva na varčnejšo reziijo, razvoja gospodarske zmogljivosti, povečevanje zaposlenosti, predvsem pa utrjevanju zavesti o skupnih potrebah, tako da bo lažje razvijati tudi družbene službe.

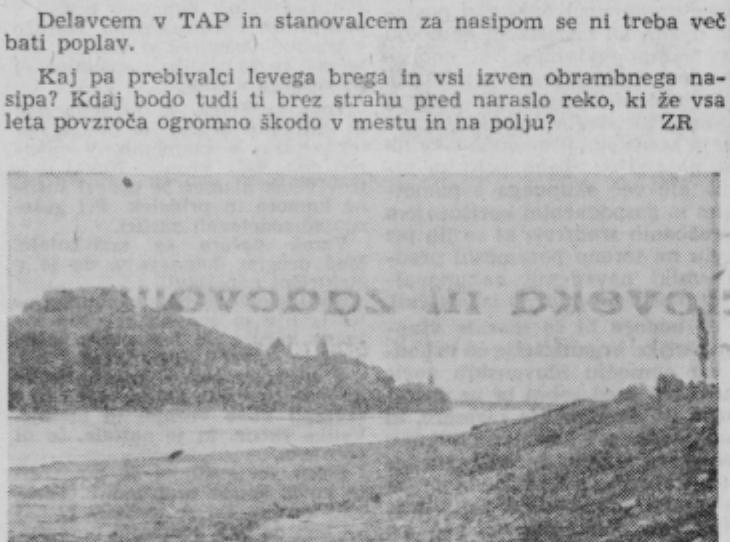
Disciplina v ZK

Komite meni, da je nujno potrebno narediti red v vrstah ZK in se orestiti tistih komunistov, ki se ob sedanjih težavah niso pripravili vključiti v politično in idejno bitko za reformo, ki omaja

(Konec na 5. strani)

Obrambni nasip pred poplavami dograjen

Na desnem bregu Drave pri Ptujju je v grobem zgrajen obrambni nasip pred poplavami. Sega od ustja kanala hidrocentrale, ki jo gradijo v Zlatoljcu, do železnega mostu. Ob ustju kanala je visok do pet metrov, nakar proti drugemu koncu višina polagoma upada. Njegova zgornja širina je do štiri metre.

Obrambni nasip pred poplavo dograjen

dileme

(Nadaljevanje z 2. strani)

ral s ptujskim zdravstvenim domom. Vendar pa nastopa tu težava, ker še ni razčiščeno vprašanje obstoja soboške komunalne skupnosti, v katerem območju ljutomerski zdravstveni dom deluje. Tako vprašanje obstoja socialne skupnosti M. Sobota in Ravne bo v kratkem na tapeti republiške skupščine.

Tudi pri tem vprašanju se srečujemo s problemi plačilnih kov oziroma različnega obračunavanja sredstev na zavarovanca. Diskutiramo o regijah, ki jih pod današnjimi pogoji ne moremo pojmovati ločeno od slovenske skupnosti. Zakaj bi bil ljubljanski zavarovanec, ki lahko naredi par korakov do najvišjih zdravstvenih institucij, pa je deležen popolne zdravstvene zaščite, bolj draga obravnavan od ljutomerskega, ormoškega, radgonskega itd. ...?

Ali nam še ni popolnoma jasno, da je Slovenija ena regija, enoten nacionalni in kulturni prostor ...? Toliko nas je kot predmestje Pariza, pa še nam marsikateri taki in podobni problemi niso razčiščeni? Ali ni že čas, da prenehamo z obravnavanjem: ti si iz tega kraja, zato bo nekdo stal nad tabo; ti boš stal malo višje? Morda naivno, toda marsikdaj se še gremo mačka in miši.

Prejšnji okraji so rodili poleg pozitivnih oblik organiziranja in delovanja temeljnih družbenopolitičnih skupnosti — skupnosti komun, tudi določene negativne pojave; nekateri jih sedaj nazivajo »machevski odnosi okrajnih centrov do občine«. Prav v občinah, ki so prej delovale v okviru okrajnih centrov, vedno bolj prevladuje prepričanje (predvsem iz revnejših predelov Slovenije) o enotnejših cenah v zdravstvu na celotnem republiškem prostoru in s tem omogočanje svobodne izbire zavarovanca glede zdravniškega zdravnika, poenostavljene administracije itd.

Naša republika je dežela geografskih razlik pa tudi velikih razločkov v proizvodnji pa tudi v s-lošni razvitosti posameznih predelov. Uveljavitev avtonomnih regij pa seveda povzroča ustrezno velike razlike v materialni bazi posameznih skupnosti. Naš narod se tako deli na bore in revne predele in s tem tudi v zdravstvu na privilegirane in zapostavljene skupnosti.

Marsikaj bo potrebno urediti in razčistiti že navedene dileme ter uresničiti težnje »malih«, ki se najbolj bore za objektivne pogoje uveljavljanja temeljnih pravic slehernega občana, ki so mu zagotovljene z ustavo ter z drugimi zakoni. Naš mali narod, ki je imel tako težko zgodovino in se je tako težko ohranil na malem prostoru in ki ima tako rizek naravni prirastek — se še vedno deli na bogate in revne predele in s tem tudi v zdravstvu na privilegirane in zapostavljene skupnosti. C pravica in dolžnost našega delovnega človeka kot subjekta vsega družbenega dogajanja pa imamo napisanega »mnogo lepega«.

Prav bi bilo, da bi se ob sedanjih problemih poteka reorganizacije zdravstvene službe ozrli predvsem na zavarovance, ki bi se jim morala po zakonu zdravstvena zaščita približati, enako ljutomerskemu kot ljubljanskemu ali novomeškemu, saj je zdravstvena služba vsenarodnega pomena in je ne moremo prepuščati ali razsojati na podlagi kratkoročnih interesov.

Pacient — zavarovanec — delovni človek, pa bi moral ob vseh teh dilemah biti subjekt, ne pa objekt ukrepanja socialnega zavarovanja in včasih tudi žrtev nasprotujoče situacije med socialnim zavarovanjem in zdravstveno službo.

-pt

Dileme proizva alcev olja

Tovarna olja v Slovenski Bistrici je eno večjih podjetij, ki se bavi s predelavo semen in ostalih surovin v olje.

V podjetju imajo 105 zaposlenih in delajo že od 1. avgusta 1964 dalje po 42 ur tedensko. V letošnjem letu je njihova proizvodnja padla zaradi svobodnega uvoza tehničnih olj nekaterih podjetij. Proizvodnja je za 25 odstotkov manjša kot v istem obdobju lani. V letošnjem letu se je precej omejil izvoz in to predvsem semen na Bližnji vzhod zaradi tamkajšnjih dogodkov.

Osebnih dohodki so letos samo za 9,2 odstotka večji kot lani in znaša povprečni mesečni dohodek 70.500 starih dinarjev. S povečanim osebnim dohodkom in z manjšo proizvodnjo kot lani pa so precej trpeli skladi.

Razen ostalih olj je tovarna v Slovenski Bistrici močan izdelovalec bučnega olja. Ravno proizvodnja bučnega olja je v zad-

njem času pripeljala v precej kritično stanje. Če pogledamo leto, dve nazaj, se spomnimo, da je stal takrat liter bučnega olja okrog 2000 starih dinarjev, sedaj pa stalno znižuje ceno, tako da stane sedaj okoli 1100 starih dinarjev. Da bi temu zniževanju zaradi medsebojne konkurence pridlovalcev bučnega olja naredili konec, so se pretekli petek sestali v Framu vsi jugoslovanski pridlovalci bučnega olja, ki so včlanjeni v združenje proizvajalcev bučnega olja, da bi se pogovorili o nastalem položaju.

Sestanka so se udeležili predstavniki podjetij iz Koprivnice, Daruvarja, Podravske Slatine, Čakovca, Varaždina, Središča, Slovenske Bistrice in Frama. Na sestanku so se največ pogovarjali o odkupnih cenah bučnega semena, cenah olja v prihodnje in proizvodnji bučnega olja z močnejšim izkoriščanjem kapacitet podjetij izven Slovenije.

Iesenska setev na ormoškem območju

Jesenska setev je v polnem teku. Ugočne vremenske razmere omogočajo hitro in učinkovito spravljane predvsem pridelkov koruze in pripravo zemlje za izvedbo setve ozimlin. V ormoški občini zasejejo kmetovalci ca. 30% njivskih površin z ozimlinami, to je okoli 1700 ha. Največ je pšenice, ki jo kmetje sejejo na okrog 1300 ha.

Za potrebe jesenske setve so na kmetijskem kombinatu Jeruzalem-Ormož priskrbeli dovolj kvalitetnih umetnih gnojil in semen, tako da bodo kmetovalcem posredovali 65 ton semena pšenice in nekaj ton semena rži in ječmena. Kmetje na ormoškem območju kot je pokazala zamenjava pšenice, sejejo največ italijanske sorte leonardo, ki daje sorazmerno visoke pridelke. Nekateri še sejejo san pastore, ki je zelo rodna, vendar občutljiva na pospravilo zaradi osipa: nekateri kmetovalci sejejo tudi sorto bezostalo. Že lansko leto so nekateri kmetovalci sejali sorto libellulo, ki je dala izredno dobre rezultate, za to so mnogi kmetovalci iskali letos pri zamenjavi seme omenjene sorte, ki na je pri kombinatu na razpolago v manjših količinah.

V obratu za kooperacijo kmetijskega kombinata Ormož nastaja, da kmetje ob setvi porabijo sorazmerno manj gnojil, to je nitrofoskala, kot ob prejšnjih setvah. Mnogi utemeljujejo to sva odločitve, češ da so cene gnojil vsekakor in da so ne iznalezala večja vlaganja. Če primerjamo ceno pšenice in umetnega

gnojila, vidimo, da kmetje lahko dobijo za 1 kg pšenice tudi 2 kg nitrofoskala, ki ob uspešni setvi daje povečanje za več kg pšenice. To osnovno gnojilo pri pšenici ni samo pomembno zaradi potrebe prehranjenosti rastline s fosforjem in kalcijem, ki sta rastlini potrebna za tvorbo bilke, formiranja klasa in zrna, pač pa odločilno vpliva tudi na odpornost rastline proti pobozi, na čvrstost in odpornost bilke proti poletni kot tudi na večjo odpornost bilke pred različnimi boleznimi, ki se vse bolj javljajo tudi na žitih.

V veliki meri je vzrok takega stanja nedovoljno strokovno znanje in poznavanje dejavnikov, ki odločilno vplivajo na večanje pridelka v kmetijstvu naspolh. Prav bi bilo, če bi kmetovalci, ki niso izvršili osnovnega gnojenja pred setvijo, potrosili nitrofoskal po površini njive, ker se bo prav tako izpral v zemljo.

Pri pripravi zemlje za setev sodeluje 10 traktorjev kombinata in več zasebnih traktorjev. Največ zemlje bodo kmetje pripravili za setev z vprežno živino, saj je na kmetijskih gospodarstvih še stalno 1100 konj, večina gospodarstev pa uporablja za vlečno silo krave.

Kvaliteta oranja in priprava zemlje z vprego na mnogih gospodarstvih ni zadovoljiva. Nekateri orjejo zemljo plitveje od 20 cm in nezadostno gnojijo, zato so povprečni pridelki pri ozimlinah teh malo nižji.

Poseben problem pri izvajanju setve je ročna setev, ki jo naši kmetovalci uporabljajo na pod 40% površin. Setev je zaradi tega neenakomerna, glede razporeditve zrn po površini in globini. Zato so tudi neenaki pogoji za razvoj bilke, ne doseže se zaželeni sklop rastlin, razvijajo se neenakomerni klasi itd. Vse to lahko zniža pridelke za 20 in več odstotkov. Mnogi kmetje delajo napako tudi s tem, da ne zamenjajo semen, ne očistijo lastnega semena, niti ne razkužujejo semen, kar vse vpliva na zniževanje pridelka.

Obrat za kooperacijo ormoškega kombinata si v veliki meri prizadeva, da bi tudi kmetje posejali ustrezno seme, da bi uporabili določeno količino kvalitetnega umetnega gnojila ter da bi setev končali v predvidenem roku. Letos so bili doseženi v proizvodnji pšenice in drugih žitaric dobri rezultati; na teh osnovah pa bi bilo nujno potrebno graditi nadaljnje napore pri skupnem reševanju kmetijskih vprašanj. Vse kmetijske organizacije so dolžne lotiti se setve z vso vestnostjo ne samo na lastnih površinah, ampak da vpliva-

primernimi reakcijami, z neprimernimi hranili za kulturo, pa tudi takrat, kadar tehnologija gnojenja ni taka, kot bi morala biti. Na obratu ugotavljajo, da skratka manjka analiz tal, vsakoletnih gnojilnih načrtov in temeljnih navodil za gnojenje.

Kmetijski zavod iz Maribora je prišel to leto s široko akcijo talnih analiz v tem delu Slovenije. Njegovi pobudi se je pridružil tudi obrat za združeno kooperacijo Jože Lacko. Že za letošnjo jesensko setev so na območju Gorišnice vzeli vzorce zemlje pri dvajsetih kooperantih. Zanje bo analiza tal v naslednjih dneh že končana. Zavod bo ugotovil reakcijo tal in količine posameznih hranil v zemlji in za vsako parcelo izdelal gnojilni načrt. Analizo in gnojilni načrt bo dobil kooperant in obrat za kooperacijo. Na obratu želijo in upajo, da se bodo kooperanti, ki bodo imeli gnojilne načrte, le-teh posluževali. Za to bodo posebej zadolženi strokovnjaki obrata. Na obratu se zavedajo, da lahko le s primernim gnojenjem po-

Letos bo pridelalec bučnega semena v Jugoslaviji precej manjši, kot je bil lansko leto. Predvidevajo, da bo pridelalec manjši za približno 40 odstotkov, kar bo precej vplivalo na povečano ceno semena. Razen tega dviga ceno bučnicam izvoz, ki vsako leto precej poveča odkupno ceno semena, tako da so potem domači proizvajalci postavljeni v precej kritični položaj. Zaradi tega so predlagali, da bi se v prvem naletu odkupa semena vsi vzdržali in naj bi izvoznik pokupil, kolikor namerava, nato pa bi imeli proizvajalci olja prosto tržišče. Vendar pa bi se naj cena semena gibala okoli 280 dinarjev za kg in ne bi smela dosegati cen v lanskem letu, ko je kljub rekordni letini dosegla ponekod tudi 350 S din za kilogram. Razen tega so bili zborovalci mnenja, naj bi se dogovorili z izvoznikom in našli skupno pot za rešitev.

O ceni olja v bodoče so si bili edini, da ne sme presegati sedanjega cene, kajti vsi se neradi spominjajo dviga cen pred leti, kar je precej zmanjšalo potrošnjo bučnega olja.

Največ so razpravljali o trenutni proizvodnji olja in tržišču ter o možnosti proizvodnje v bodoče. Slovenska podjetja so namreč spodbila vse svoje večje zaloge semena, vendar razen Frama niso v stiski za seme. Medtem ko ostala podjetja izven republike še imajo ogromne zaloge semena, olja na tržišču v večjih količinah ne morejo prodati, kljub temu da ga ponujajo po nižji ceni.

Udeleženci so na koncu prišli do zaključka, da drug drugemu konkurirajo z zniževanjem cen, kar pa zna trgovina zelo spretno izkoriščati. Zaradi vsega tega so se na koncu zedinili za predlog, da naj bi vsa podjetja, ki predelujejo seme bučnic, prodajala olje pod isto oznako z isto ceno. Razen tega bi naj preučili, kolikšne so zmogljivosti vseh pridlovalcev, nato pa naj bi vsi v istem odstotku izkoriščali svoje zmogljivosti. To pa vsekakor ne ustreza slovenskim proizvajalcem bučnega olja, kajti njihova podjetja delajo sedaj v izmenah, medtem ko drugi proizvajalci, ki ne morejo plasirati svojih proizvodov, delajo z manjšo kapaciteto. Tako bi prišlo pri njih do povečane delovne sile, v Framu, Slovenski Bistrici in drugod pa bi prišlo do odpuščanja delovne sile ali preusmeritve proizvodnje.

Kljub temu, da so ta predlog načelno sprejeli, pa ne bo in niti zaradi svoje vsebine ne more prinese rešitve. Vsekakor bi bil sprejemljivejši drugi predlog, naj bi manjši proizvajalci bučnega olja preusmerili proizvodnjo ob kreditni pomoči močnejših.

-b

Končno analiza tal tudi v ptujski občini?

Ali umetna gnojila res ne pomagajo več? V občini manjka analiz tal, vsakoletnih gnojilnih načrtov in temeljnih navodil za gnojenje. Kmetijski zavod iz Maribora bo s pomočjo obrata »Jože Lacko« prišel s široko akcijo talnih analiz še to leto. Že za letošnjo jesensko setev so vzeli dvajset vzorcev v Gorišnici. Za vsako parcelo bo izdelan gnojilni načrt. S primernim gnojenjem se bo pomenila in povečala proizvodnja.

Uporaba gnojil pri nas nenehno narašča. V največji meri so pripomogli, da se je v zadnjih letih kmetijska proizvodnja močno povečala.

Toda tudi gnojenje z umetnim in ostalim gnojem zahteva tehniko gnojenja, ki nam pove le, koliko gnojil in kakih potrebujemo, da ne zapravljamo po nepotrebnem denarja. Zato je potrebno, da pričnevo zasledovati dinamiko rastlinske hrane in ognojevanje po možnosti le toliko, kolikor je potrebno, da dosežemo čim večji ekonomski učinek. Tehniko gnojenja je po-

trebno uravnati tako, da se gnojil s takimi količinami rastlinske hrane, ki bodo zadovoljevale potrebe posevka za določen pridelok, nadomestile izgube zaradi izpiranja in morda ustvarjale le majhno zalogo v tleh. Stremeti moramo, da z relativno manjšimi količinami dosežemo kar se da največji pridelke. Za dosego tega cilja pa ni dovolj, da se zgolj pridržujemo gnojilnih norm, ki jih servira posvetovalna služba ali pa ki jih najdemo v raznih priročnikih. Kot osnova za smotnejše gnojenje je predvsem analiza zemlje, pa tudi budno spremljanje rasti posevka. Kemična analiza pokaže kmetovalcu potrebo po gnojenju. Kako potrebno bi bilo izvršiti analizo tal za naše kmetovalce, ni treba več posebej poudarjati.

Končno se je tudi na našem območju našel nekdo, ki bo opravil to koristno nalogo. To bo omogočil obrat za združeno kooperacijo pri KK Ptuj.

Obrat vsako leto prodaja velike količine umetnih gnojil zasebnim proizvajalcem. Žal pa so opazili, da je bila poraba umetnih gnojil to jesen nekoliko slabša. Vzroke za to pripisujejo manjši kupni moči zasebnih kmetovalcev pa tudi njihovu mnenju, da umetna gnojila ne povečajo pridelka v taki meri kot pričakujejo. Strokovna služba na obratu je postala pozorna posebno na slednjo ugotovitev. Mnenje kooperantov, da poraba umetnih gnojil čisto krat ne da primernega uspeha, je točna. Resnična je namreč takrat, kadar se uporablja neprimerno umetno gnojilo z ne-

SKRB ZA ČLOVEKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

do 32). V teh domovih so oskrbovalci zelo dragi, saj znašajo za posameznika 105 tisoč S din na mesec.

Reševanje teh problemov je zelo drago. Naraščanje teh vprašanj ima velike posledice za celotno ostalo družbeno življenje. Smatramo, da bi bilo treba preusmeriti to delo in delo javnost. Temu ne bo kos samo socialna služba. Menimo, da morajo pri delu pomagati tudi vse ostale družbeno politične organizacije in pa tisti dejavniki, ki delajo na področju, kjer se ti socialni problemi porajajo. Predvsem pa bi bilo potrebno te probleme reševati načrtno. Skrb za človeka mora prevzeti širša družba.

Z. R.

DOPISUJTE V
TEDNIK

jo tudi na zasebnike. Čas je, da se tudi na zasebnih površinah prebije še nedavno magična meja 20 do 30 stotov povprečnega hektarskega donosa pšenice. V polni meri se je potrebno zavedati, tako kot pravi znani pregovor, »kako boš sejal, tako boš žel«. V tem stavku pa je mnogo povedanega.

-p

cenijo in hkrati povečajo proizvodnjo.

Da bi kar se da pomagali kooperantom, bodo na razgovorih s kooperanti še to zimo zbrali imena vseh tistih, ki bi bili v prihodnje pripravljeni vsako tretje leto dati pregledati svoje zemljišče. Stroške za to bi prišpevala kooperant in obrat. Ti stroški so malenkostni, saj je cena analize za en vzorec le 1300 starih dinarjev.

Zavod za kmetijstvo, ki bo opravil analize, bi za območje obrata izdelal posebno pedološko karto, na kateri bi bile vpisane potrebe posameznih hranil v zemlji. Za vsako parcelo se naj bi izdelal gnojilni načrt.

Ob solidnem odnosu kooperantov in poznavanju razmer v tleh bi obrat lahko naročeval tista umetna gnojila, ki so za zemljišča kooperantov najprimernejša. Strokovna služba na obratu bi posameznim kooperantom lahko postala pravi strokovni svetovalec in organizator dela. Le z načrtnim gnojenjem se bomo izboljšali pridelki in zmanjšali stroški.

V vodstvo najboljši Po odkupu mošta na ormoškem področju

Program realiziran, vendar je potrebno posvetiti več časa razpravam o prečih in aktualnih problemih mladine. Potreben večji poudarek na kadrovske politiki. V novi občinski komite ZMS naj bodo izvoljeni najaktivnejši člani. Sprejet predlog za predsednika CK ZMS.

V četrtek, 12. oktobra, je bil v Ptujem plenum Obk. ZMS Ptuj pred občinsko konferenco mladitve. Razprava je potekala po treh točkah: dosednji program dela, kadrovske priprave na novo občinsko vodstvo ZMS in razno.

V prvi točki so govorili o realizaciji programa dela in ugotovili, da je občinski komite realiziral svoj program dela po svojih finančno-tehničnih in kadrovske možnosti, vendar pa bo nujno potrebno v bodočem delu več razpravljati o prečih in aktualnih problemih mladine tudi izven zastavljenega programa na letnih konferencah in to predvsem o interesnih in življenjskih sferah mladine.

Za tem se je razvila razprava o kadrovskih pripravah za novo vodstvo. Predstavnik mladine so v razpravi dejali naslednje:

V času priprav na letno konferenco mladine ne bi smeli misliti samo na tehnično izvedbo le-te, pač pa naj se čas letnih konferenc v mladinskih aktivih izkoristi za vsebinske priprave. Sem vsekakor spada kot glavni faktor kadrovske politike, ki je bila skozi vse leto bolj ali manj zanemarljiva ter prepustena stihiji oziroma aktivnosti posameznih članov, namesto da bi izgrajevali in utrjevali posameznika skupaj s kolektivom. A vedno se najde kdo, ki po svoji skrbi za mladega človeka, po svoji aktivnosti in sploh po svetovnem nazoru in naši družbeni stvarnosti, izstopa iz sredine. Zato je Obk. ZMS skupno s predstavniki občinske

konference SZDL ter drugimi sprejel sklep, da v predkonferenčni aktivnosti vključijo kadrovske politiko in ji da poseben poudarek.

Zaradi boljšega pregleda kadrov, ki jih ima mladina, je sekretariat že pred plenarjem sestavljal listo članov, ki so možni kot kandidati za novo vodstvo. Merilo za izbor pa je bila dosednja aktivnost in poslušnost za problematiko, ki se postavlja pred mladinsko organizacijo. Ta lista je bila predložena v razpravo plenumu. Izmed mladincev z liste in tistih, ki so bili predloženi na plenumu, so bili izbrani mladinci, ki so prišli na predlog za kandidacijsko listo za možne člane Obk. ZMS. Sprejet je bil sklep, da se predlog kandidacijske liste pošlje vsem mladinskim aktivom v občini, da o njej mladinci javno razpravljajo ter vnesejo vanjo svoje pripombe, dodatne ali spreminjalne predloge.

Poudarjeno je bilo, da pri tem ne gre samo za to, da bo zadovoljena demokracija, pač pa naj razprave izkristalizirajo jasne predloge, da bi lahko naredili premik v vsebinskih pripravah na konferenco ter izbrali v vodstvo tisto mladino, ki bo voljna in sposobna delati.

V tretji točki so med drugim razpravljali tudi o predlogu za predsednika Centralnega komiteja Zveze mladine Jugoslavije. Sprejeti so sklep o obvestitvi CK ZMS, da je bil osvojen njihov predlog, v katerem je predložen za novega predsednika Janez Kocijančič, sedanjí predsednik CK ZMS.

KJ

Letošnja trgatve, ki se je začela zaradi številnega deževja v septembru mnogo pred navadnim rokom, je za nami. Vinogradniki zaradi naglega gnetja in pokanja grozja ter predčasne trgatve, ki je vplivala tudi na stopnjo sladkorja v vinskem moštu, z letošnjo trgatvijo niso preveč zadovoljni, saj so nekatere sorte zaradi tega utrpeli tudi polovično škodo.

Na območju kombinatov, ki se ukvarjajo z vinogradniško proizvodnjo, so v večini primerov končali letošnji odkup vinskega mošta. Ta je bil letošnje leto predvsem velik na ormoškem in ljutomerskem območju, kjer so v tem letu v polni meri začele od najmodernejšega stiskanja in kasneje šolanja vin delovati nove vinske kleti.

Da bi podrobneje izvedeli, kako je potekal odkup mošta na ormoškem področju in s katerimi problemi so se srečevali pri odkupu, sem prošil vodjo obrata za kooperacijo kmetijskega kombinata »Jeruzalem-Ormož«, inž. Martina HABJANIČA, da nas podrobneje seznani s tem vprašanjem.

— Letos smo odkupili od zasebnih vinogradnikov 26 vagonov vinskega mošta, to je nekaj več, kot smo predvidevali. Proizvajalci so bili z načinom prevzema in odkupa v glavnem zadovoljni.

Pri prevzemu mošta smo se srečevali tudi z določenimi težavami. Letošnja kvaliteta ni takšna, kot sta razvoj in proizvodnja v vinogradih v avgustu in začetku septembra kazali, ko je zaradi vremenskih razmer, ki so bile več kot ugodne za vinogradništva, kazalo, da bo letošnja letina izredno kvalitetna.

Kakšna je kvaliteta odkupljene mošta?

— Mošt je imel od 15 do 21 % sladkorja. Na njegovo kvaliteto je v veliki meri vplivalo gnetje grozja zaradi obilnejših padavin pred trgatvijo v septembru. Težave pri odkupu so nastopile tudi zaradi različnih sortnih količin zasebnih vinogradov, ki imajo v večini primerov mešane sorte in je težko ločiti sortnost vin in ugotovljati prevladujočo sorto v moštu.

S kakšnimi težavami ste se še srečevali pri odkupu?

— Na območju ormoške občine oziroma kombinata smo se srečevali z drugimi nakupovalci vinskega mošta; ti so bili Slovenci, Vinogradniško živilno-rejski kombinat Ljutomer, zasebni gostilničarji in drugi nakupovalci, med njimi tudi prekupevalci vinskega mošta.

Ormoški kombinat je imel določen cenik za prevzem vinskega mošta na odprt račun do 375 S din po litru glede na sorte in gradacijo.

Drugi navedeni nakupovalci so največkrat hodili po terenu in obljubljali našim kmetovalcem in kooperantom cene, ki so bile verjetno 10 ali pa tudi 20 dinarjev višje. Vendar so pri tem odkupu fiksno in dokončno izplačevali mošt. Zdi se nam nerazumljivo, da je VZK Ljutomer organiziral odkupno postajo mošta na ormoškem območju ter odkupoval mošt od kooperantov kmetijskega kombinata »Jeruzalem-Ormož« po visokih cenah, ki niso v skladu s prodajo končnega proizvoda — vina — na tržišču. Taka politika nima nič več skupnega s pametnim in gospodarnim koriščenjem družbenih sredstev, ki so jih pri delu na terenu posamezni predstavniki navedenih nakupovalcev mošta nesmotno izkoriščali.

V bodoče bi se morale vinogradniške organizacije na vzhodnem območju Slovenskih goric povezati med seboj in ne dopustiti, da se ponovijo razmere, ki so vladale pri letošnjem odkupu vinskega mošta. Zaradi navedenih pojavov, ne samo da organizatorji proizvodnje izgubljajo določeno akumulacijo, pač pa omogočajo raznim drugim nakupovalcem, da vina razvrednotijo s tem, ko se povečajo količine, kar ima tudi posledice pri povpraševanju zaradi kvalitete, kar vse skupaj vpliva na nižjo ceno za proizvajalca.

Na ormoškem območju se je letos pojavilo toliko nakupovalcev mošta zgolj iz spekulativnih namenov. Ormoško-jeruzalemska in ljutomerska vina so znana po izredni kvaliteti tudi izven občinskih in državnih meja. Zato ni izključeno, da mnogi kupujejo mošt z namenom, da ga kasneje uporabijo za povečanje količin našega vina. V bodoče bo nujno potrebno naše vinogradniško območje zaščititi, ker bo le na ta način zagotovljena kvaliteta in izvirnost naših vin na eni strani, na drugi pa ustreznja cena na tržišču.

Inž. Martin Habjanič

OSS Ormož

Izčrpna obravnava gospodarskih vprašanj

Splošna ugotovitev za naše gospodarstvo je stabilizacija cen, investicij in vrednosti denarja. Če pa podrobneje opazujemo gospodarska gibanja, kakor so poudarili na začnji razširjeni plenarni seji občinskega sindikalnega sveta Ormož, temu ni tako, kajti cene se postopoma zvišujejo, kar vpliva na to, da je rezultat slabši, nižja je stopnja akumulativnosti, rezultat pa je takšen, kakršnega sedaj nismo bili vajeni. Medtem ko splošni stroški padajo, je potrošnja višja.

V ormoški občini so se v tem letu (ponekod) zelo zaostriili pogoji gospodarjenja, kajti 25 % celotnega dohodka se nahaja v celotni realizaciji. Ta sprememba likvidnosti vsekakor vpliva na osebne dohodke. Dejstvo je tudi, da so porasle družbene obveznosti, redne in zamudne obresti ter se je zmanjšal osebni dohodek. Zaradi tega je mnogo delovnih organizacij prišlo v položaj, da so skoraj vse dohodek odšteli za osebne dohodke. Ugotovitev ca 40 % slovenskih podjetij izdajaja manj sredstev (10 % in še več) v sklade kot v lanskem obdobju, je vsekakor zaskrbljujoča (kljub temu da so se osebni dohodki v Sloveniji v primerjavi z drugimi osebnimi dohodki povečali najbolj na račun produktivnosti).

Občni zbor OSS

Glede na bližnje občne zборе občinskih sindikalnih svetov je bil sprejet sklep da bi naj bil občni zbor OSS v Ormožu od 9. do 16. decembra t. leta. Za delegate bi naj obveljal ključ: na 30 članov sindikalne počinice po en delegat.

Za člane plenuma in predsednike sindikalnih podružnic bo OSS ob koncu tega meseca organiziral poučno ekskurzijo v Petrovo Ptuj in v tovarno glinice in aluminija Kidričevo.

-p

SLOVENSKA BISTRICA

AKTIVNOST ŽENA V OBČINI

Komisija za družbeno aktivnost žena v občini Slovenska Bistrica je na svoji zadnji seji razpravljala o tednu otroka in o problemih žena, zaposlenih v kolektivih, ter o njihovem uveljavljanju v samoupravnih organih podjetja. Ponovno je bil govor o šolskih mlečnih kuhinjah. Sole bi naj ponovno začele izkoriščati zemljišča, ki so jih dobile pred leti od zadrug. Pridelek s teh vrtov naj bi šel v korist mlečnih šolskih kuhinj. Razen tega bi morali poostriiti kontrolo nad pripravo šolskih malic v šolah.

Komisija za družbeno aktivnost žena je pohvalila delo otroškega vrtca v Slovenski Bistrici, vendar z željo, da bi si njihove prireditve za otroke lahko še v večjem številu ogledali ostali otroci, ki ne zahajajo redno v otroški vrtec.

Sprejeli so sklep, naj bi občinska skupščina na eni svojih prihodnjih sej sprejela dopolnilni člen o delu komisije za družbeno aktivnost žena. -b

SLOVO OD LETALCEV, BRATOV TOMAŽIČ

Zalna svečanost na ptujskem pokopališču

Pilota, brata VILI in JURE TOMAŽIČ sta skoraj istočasno, vendar v različnih krajih in letalih izgubila življenje. Njune posmrtno ostanke so prepeljali v domači Ptuj.

Od petka sta ležala v domu JLA, kjer se je menjavala častna straža.

V soboto popoldne so ju na okrašenem vojaškem vozilu prepeljali na ptujsko pokopališče v dolgem sprevodu Ptujčanov in okoličanov, ki jih je prevzela žalostna vest.

Na žalni svečanosti na pokopališču so se poslovili od obeh bratov svojci, prijatelji, predstavniki JLA in vojnega letalstva.

Letala mariborskega in ptujkega aerokluba so jima s krili prinašala zadnje pozdrave.

Vili Tomažič je bil pilot aerokluba Maribor, brat Jure pa kape-

ZR

tan jugoslovanskega vojnega letalstva.

Ljutomerski sindikati

Priprave na občni zbor OSS

Pred kratkim je bila v Ljutomeru seja organizacijsko-kadrovske komisije občinskega sindikalnega sveta Ljutomer in seja predsedstva OSS. Na prvi seji so sprejeli sklep o pričetku priprav občnega zbora OSS. Občni zbor OSS bo meč 23. novembrom in 5. decembrom letos. Vse organizacijske in vsebinske priprave je treba zaradi tega izvesti do 15. novembra. Komisija je tudi sklenila predlagati predsedstvu OSS povečanje števila članov v plenumu (sedanji sestav je bil 17 članov) na 23 članov in predsedstva od sedanjih 6 na 8 članov. Predsedstvu je tudi predlagala spremembo v številu komisij v OSS; do sedaj so bile tri naslednje: za organizacijsko-kadrovska vprašanja, za gospodarstvo in samoupravljanje in za področje družbenih služb. V bodoče bi naj bile štiri stalne komisije; poleg navedenih bi še bila komisija za življenjske in delovne pogoje in razen komisije za družbena vprašanja, komisija za prošnje in pritožbe.

Nadalje so na seji sprejeli okvirni program vsebinskih priprav za izvedbo občnega zbora. Pri tem je bilo zlasti poudarjena pomembnost sestave poročila o delu OSS, v katerem bi naj bilo prikazano delo in naloge, ki so bile izvedene v razdobju 1965 do 1967. Poročilo bi nadalje zajemalo organizacijsko in finančno poročilo za preteklo mandatno obdobje OSS. V referatu na občnem zboru na naj bi bile zlasti prikazane naloge nadaljnega dela sindikatov in občini in na osnovi razprav v referatu in na občnem zboru sprejeti zaključki, ki bodo služili za načrtilni program dela OSS in sindikalnih podružnic v občini. Določeno število potreb, na posvetovalni seji, ki bo bila uredjena na seji organizacijsko-

kadrovske komisije, kadrovskim pripravam, kajti od kadrovskega sestava plenuma je odvisno nadaljnje delo in izvajanje nalog OSS.

Za društveno dejavnost skoraj milijon S din

Na zadnji seji predsedstva OSS so bili potrjeni predlogi organizacijsko-kadrovske komisije, v zvezi s pripravami na občni zbor. Pri pregledu realizacije dohodkov in izdatkov OSS je razvidno, da so dohodki v predvideni višini realizirani in da je potrebno v devetih mesecih letos v skladu s predvidenim finančnim načrtom za leto 1967. Mnogo več kot katorkoli leto prej je bilo izdanih sredstev iz finančnega načrta OSS za kulturno-prosvetno in športno dejavnost. V ta namen je OSS vložil skupno za izobraževanje 962 tisoč S din sredstev.

Integracija kmetijskih organizacij v občini

O integraciji kmetijskih organizacij se že razpravlja dalj časa tudi v ljutomerski občini, vendar zaradi odpora posameznikov ni prišlo do uresničitve že takrat, ko so se te razprave začele. To vprašanje se je spet pred kratkim sprožilo. Zaradi tega najvišja sindikalna organizacija v občini ne more mimo tega v sedanji stopnji zelo pomembnega vprašanja, ker so tudi člani sindikata v kmetijskih organizacijah. Predsedstvo OSS, kot so poudarili, podpira koncept integracije zaradi tega, ker si tudi v kmetijstvu ne bomo mogli več privoščiti take razdrobljenosti kmetijske proizvodnje ter je nujno potrebno, da se obe zadrugi in kombinat združijo v eno kmetij-

sko organizacijo, ki pa še kljub spojitvi treh kmetijskih organizacij ne bo dosegla povprečja, ki jo imajo posamezne večje kmetijske organizacije (kmetijski kombinat Belje itd.). Združitev zaradi enotnega nastopanja je nujna tako glede nadaljnje investicijske izgradnje v delovni organizaciji kot pri plašljanju proizvodov na trg. V ta namen bo predvidoma v petek sestanek komisije za go-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Volivci zapustili zbor v Šmartnem

Pretekli teden je bil v Šmartnem v bistriški občini zbor volivcev. Predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Ančun je najprej poročal o delu in uspehih krajevne skupnosti, o gospodarjenju z denarnimi sredstvi in o programu dela v proračunskem letu 1966/67.

V poročilu je bilo rečeno, da akcije z uvajanjem krajevnega samoprispevka niso najbolj uspemale, kot je bilo zamišljeno v programu dela. Kljub temu pa so iz samoprispevkov vaščanov zgradili vodovodni objekt v spodnjem delu Fradjajma, končujejo pa se dela enakega objekta v Spodnjem Prenukovju. Razen tega so bile obnovljene ceste v Fradjajmu na Kovačnikovem bregu in obnovljen pokopališki zid v Šmartnem, ki je stal več kot pol milijona starih dinarjev. Poseben samoprispevek so pobirali za gradnjo skladišča naftnih derivatov. Zbrana sredstva 400.000 starih dinarjev pa so bila precej manjša od planiranih. Zaradi tega so utrpela druga dela, da so lahko gradili skladišče naftnih derivatov. Občanom Šmartnega in okolice je mnogo po-

menila v preteklem obdobju tudi avtobusna proga, ki je bila odprta tudi v nedeljo, kar je precej pripomoglo k razvoju turizma v tem kraju.

Po poročilu, ki je še zajemalo najdanejšo porabo finančnih sredstev, se je razvila burna diskusija. Diskutanti so v vsej meri pohvalili delo krajevne skupnosti. Vendar so začeli iznašati probleme, kot je odkup sadja in drugih pridelkov. Sadje propada, v trgovini je precej drago, odkupujejo pa samo zlahtne sorte jabolok. Izražena je bila želja, da naj bi občinski organi storili več v tem pogledu.

Delitev zemljišč po katastrskih razredih je bila druga bolna točka diskutantov. V večjem številu primerov je bilo povedano, da se bo zahtevala nova preučitev zemljišč po katastrskih razredih. Ob tem pa se je dvorana z volivci že precej izpraznila, kajti diskusija o odkupu sadja jih je tako prizadela, da je več kot polovica zbor volivcev zapustila, tako da niso bile možne volitve druge polovice članov sveta krajevne skupnosti, ki im je potekala mandatna doba.

-b

NOVA SUŠILNICA KK PTUJ V PLAMENIH

V eni izmed prejšnjih števil smo poročali, da so zgrajeni silosi in sušilnica pri farmi bekonov v Ptuj. Prejšnji teden so pričeli s poskusnim obratovanjem. Koruzo v zrnju so nasipali v silos, iz katerega so jo vodili v sušilnico in po sušenju v silos.

Toda sušilnica, ki je stala nad 35 milijonov S din, je bila v petek zjutraj v plamenih. V sušilnici je gorela koruza. Nekaj metrov visok plamen je požgal sušilne komore in pridelke. Pri gašenju so sodelovali gasilci.

Vzrok požara še raziskujejo. Med drugim domnevajo, da je v električni napeljavi.

Sušilnico že čistijo in popravljajo. Iz nje so zmetali cel kup zažgane koruze, ki leži poleg sušilnice, in še večji kup ožgane.

V silosu je mokra koruza, ki je ne morejo sušiti. Da bi vsaj delno zavržali kislno vrenje, jo mešajo. Velika škoda, ki je nastala, še ni ocenjena.

Požar na sušilnici je povzročil še večjo škodo proizvodnji, spravit koruze. Potek spravila bi naj bil tak, da bi s kombajni pospravljeno koruzo vozili v silose, jo posušili in spravili v silose. V konici dela, kot rečemo v kmetijstvu, ko je treba koruzo pospraviti in posušiti v najkrajšem času, se je vnela sušilnica, skozi katero naj bi šel vse letošnji pridelek. Spravilo koruze je to močno prizadelo. KK Ptuj je celo kupil dva kombaina, ki lahko koruzo na njivi zbrokata in bi se v sušilnico vozila z njive že v zrnju. Trenutno so ostali neizkoriščeni tudi silosni prostori. Poleg novega objekta je ostal kombinat pri starem načinu spravila koruze.

Ni razumljivo, kako se je zgodilo, da so prevzeli objekti v trenutku, ko bi moral biti za delo že sposobni.

Ekipa ob sušilnici se trudi, da bi jo kar se da hitro usposobila za sušenje.

Z. R.

Opustitev ali preusmeritev proizvodnje v obratu plastike v Kidričevem

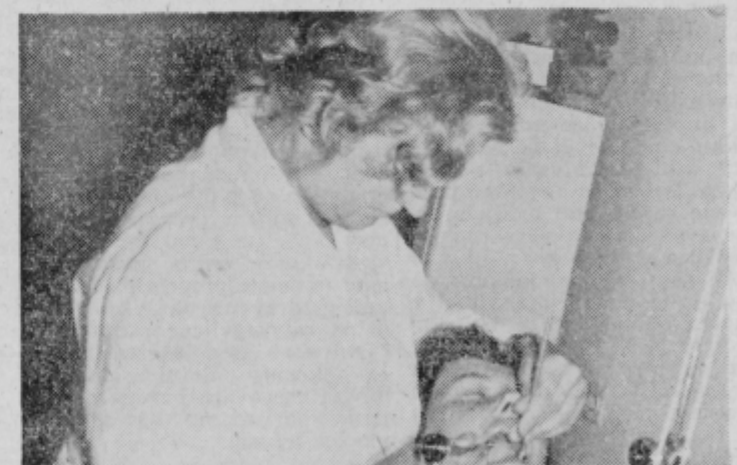
V obratu so odpustili 20 delavcev. Zaradi finančnih težav matičnega podjetja bo obrat ob koncu leta prenehal s poslovanjem.

Obrat plastike v Kidričevem je obrat Elektroindustrije in splošne montaže v Mariboru. Ustanovljen je bil leta 1961. Prejšnja leta je bilo v njem zaposlenih okoli 80 delavcev. Izdelujejo plastične izdelke za hladilnike in pralne stroje (centrifugo za sušenje).

V zadnjem času je v matičnem podjetju nastal zastoj v prodaji hladilnikov. Sledile so finančne težave in zmanjšanje proizvodnje. Omejena je proizvodnja hladilnikov in v tej zvezi tudi proizvodnja plastičnih delov v obratu plastike v Kidričevem.

Prejšnji mesec je bilo v obratu zaposlenih še 43 delavcev. Pred kratkim so jih odpustili 20, predvsem delavke. Preostali bodo verjetno delali le do konca leta. Malo je verjetno, da bi katero od ptujskih podjetij moglo prevzeti ta obrat in ga vključiti v svoj delovni program. V teku so tudi pogovori med predstavniki občine in podjetjem EM.

Dopisujte v TEDNIK

V takšnih rokah tudi ob zobobolu ni hudo

Pisma uredništvu

Cesta v Štuke

Zelim dobiti odgovor na naslednji vprašanje: Od Rajeve ulice dalje pelje cesta v Štuke skozi naselje bratov Reš. To cesto so zakoličili z namenom, da jo bodo razširili, postavili so nekaj drogov za cestno razsvetljavo ter nazvali mnogo kupov gramoza. Vendar sedaj ni nikogar od nikoder, ki bi cesto res tudi razširil ter gramoza razsvetil na cesti ob obeh cestah. Kdo bi moral to opraviti?

Dragica Podpečan, Ptuj

Srečanje borcev v Ljutomeru

V soboto zvečer je bilo v domu Partizan v Ljutomeru srečanje mestnih organizacij ZB iz Maribora in Ljutomer. Pred srečanjem so člani obeh mestnih organizacij ZB položili venec na spomenik NOB v Ljutomeru, kjer je moški pevski zbor iz Maribora zapel partizansko žalostinko.

Pred koncertom partizanskih in narodnih pesmi pevskega zbora »Partizan« je pozdravil goste predsednik občinske organizacije ZB Ljutomer Tone Truden, ki je poudaril pomen organiziranja srečanj borcev NOB pri urejanju in razvijanju svetlih tradicij iz naše najburnejše zgodovine.

Moški pevski zbor »Partizan« je pod vodstvom dirigenta Tineta Colnariča izvajal v prvem delu več lepih partizanskih, v drugem pa narodnih pesmi. Na sporedu so bile naslednje pesmi: Radovana Gobca Pesem o svobodi, Milana Apiha Bilečanka, Radovana Gobca Bohor je vstal, Radovana Gobca Komandant Sava, slovenska narodna v priredbi Janeza Kuharja Tam na Pugled gori, makedonska narodna Bolen mi leži itd.

Med izvajanjem pesmi je nekaj mariborskih dijakov recitalo odlomke iz partizanske literature.

Koncert, ki je bil kljub dobri propagandi in organizaciji slabše obiskani, je bil izredno kvalitetno izveden. Vsak sobotni obiskovalec koncerta ni samo užival ob kvaliteti celotno ujemajočega se zbora v vseh zborovskih glasbenih prvinah, ampak je dobil širši vpogled v borbo naših narodov v narodno-osvobodilni vojni ter čutil pomen pesmi, ki so hrabrile naše borce, ki so prežebeli, lačni, bos, mnogokrat z golimi rokami ustvarjali ponos naših narodov, to kar danes imamo.

Na te najsvetlejšje dni v naši zgodovini pa v veliki meri pozabljamo, kar je potrdil izredno slab obisk na sobotnem partizanskem koncertnem večeru v Ljutomeru. Takšen malomaren, »nezaveden« odnos ljutomerskega občinstva do partizanske pesmi, do skromne zahvale borcem, ki so krojili usodo naših narodov, do zahvale redko preživelim borcem pohorkega bataljona, je vreden vse graje.

Predsednik mestne organizacije ZB Maribor Alojz Cveteč mi je po koncertu dejal, da je to prvo srečanje mariborske mestne organizacije ZB z zunanjimi organizacijami ZB.

»Želim predvsem, da bi na-

vezali stike z zunanjimi organizacijami ZB, izven občinskih meja. Na teh srečanjih lahko borci izmenjajo oz. razpravljajo o različnih družbenih ter o svojih problemih. Izreklam vse priznanje ljutomerski mestni organizaciji ZB, da je sprejela to našo pobudo. Ti stiki bodo postali tradicionalni in njihov namen bo tudi ta, da se bodo utrjevale tradicije NOB med mladino, za kar pa je na šolah kot v celotni družbeni vzgoji premalo poudarka.

Ljutomerski člani ZB upajo, da bodo ljutomerski občani popravili ugled, ki so ga v soboto zvečer zaradi izredno slabe obiska koncerta v veliki meri poteptali.

-p

Dom avto-moto društva v Slov. Bistrici

Minulo soboto je bil za vse člane avto-moto društva v Slovenski Bistrici svečan dan. Njihovo dolgoletno delo je bilo kronano z uspehom. Prisostvovali so otvoritvi novega doma svojega društva.

Začetki avto-moto društva segajo nazaj v leto 1948, ko se je v gostilni pri Avguštinu zbralo več kot trideset ljubiteljev avto-moto športa. Nekaj let so nato člani društva premagovali najrazličnejše težave in iskali ter pridobivali sredstva, ki bi bila nuja za obstoj društva. Ravno v tem času so se izredno izkazale ostale organizacije, ki so nudile društvu svoje prostore. Tako so se v tem času večkrat selili iz prostora v prostor. Leta 1951 je dobilo društvo svoj lastni prostor ob občnjskega ljudskega odbora, v katerem so si uredili garažo za svoje vozilo — ford iz leta 1924.

V teh prostorih je nato delovalo društvo celih osem let. Nova pridobitev je bila učilnica, ki jo je društvo dobilo v sosednji stavbi. Tako je imelo sedaj že predavalnico za tečajnike.

Vedno večje naloge in vse hitrejši razvoj prometa so zahtevali od društva nove napore. Tako je nabavil nov vozi park; vedno bolj pa so se kazale potrebe po novem in sodobnem urejenem domu.

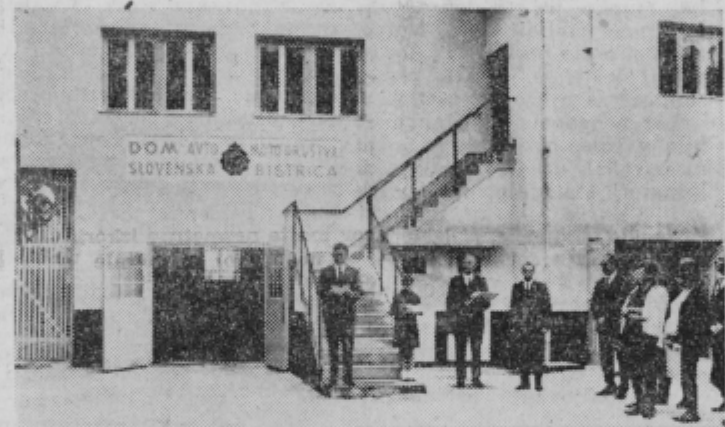
Občni zbor leta 1964 je prinesel sklep o začetku gradnje novega doma avto-moto društva v Slovenski Bistrici. Začeli so urejevati

telo društvo prostore čim sodobneje opremiti. Razen tega so nastopale pri gradnji precejšnje finančne težave. Začetna sredstva 1,5 milijona starih dinarjev so bila premajhna. Tako jim je priskočila na pomoč Avto-moto zveza Slovenije, ki je odobrila kredit v višini treh milijonov starih dinarjev.

Celotna vrednost novogradnje je več kot devet milijonov starih dinarjev. Razen tega pa so pomagali pri gradnji doma člani avto-moto društva, ki so s svojim prostovolnim delom 2000 ur mnogo pripomogli k hitrejši in cenejši dograditvi doma. Vendar že društvo misli in planira vnaprej. Tako ima že sedaj v lasti zemljišče in idejni načrt za gradnjo novih prostorov.

Otvoritvi novega doma je prisostvovalo nekaj članov društva, razen njih so povabljeni gosti iz AMZ Slovenije, med njimi častni predsednik AMZS in podpredsednik AMSJ inž. Vekoslav Jakopič in sekretar AMZS Ladislav Košiček. Prisostvovali pa so tudi člani drugih avto-moto društev iz Slovenije in predstavniki ARBO iz Grada.

Po slovesni predaji ključev doma predsedniku društva Ivanu Ferku, je bila še podelitev priznanj in pa razglasitev rezultatov zadnjega Tourist-rallyja v organizaciji avto-moto društva Slovenska Bistrica. Priznanja za izredne za-

Predsednik tov. Ivan Ferk ob otvoritveni svečanosti

dokumentacijo, ki je bila potrebna za takšno gradnjo. Vendar se je urejanje dokumentacije in pridobitev dovoljenja za gradnjo zavlekla še za eno leto. Nova gradnja je zahtevala rušenje stare zgradbe, precejšnje težave pa so nastopale med samo gradnjo, ker je ho-

sluge je dobilo najprej društvo, nato pa njegovi najaktivnejši člani: predsednik Ivan Ferk, sekretar Avgust Vernik in tehnični sekretar društva Ludvik Vernik.

Po otvoritvi je bila v sindikalnem domu zabavna prireditev za vse člane društva.

TEMELJITE PRIPRAVE

(Nadaljevanje s 3. strani)

hujelo med birokratskimi odnosi in samoupravljanjem, s tistimi, ki mislijo, da so najpametnejši in nezmisljivi, skratka z vsemi karieri, ki širijo med občani malodušje, brezperspektivnost itd. Pri tem pa se je potrebno opreti na nove družbene sile, ki rastejo v sedanjih bitki za reformo.

Priznava na prvo občinsko konferenco gredo h kraju. Seja komiteja, ki je bila izredno vsebinsko bogata in pestra, je pokazala, da so se ormoški komunisti temeljito pripravili na konferenco.

-p

PRIPRAVE NA OBČNI ZBOR OSS

(Nadaljevanje s 4. strani)

spodarstvo in samoupravljanje pri OSS, na kateri bodo obravnavali vprašanja integracije v kmetijstvu. Na tej seji bodo zbrali članov komisije še prisotni predsedniki sindikalnih podružnic iz kmetijskih delovnih organizacij, predstavniki delavskih svetov in predstavniki družbeno-političnih organizacij.

-p

skih pogojih in odvisni delovni sili pri vseh gospodarskih organizacijah in če upoštevamo še neindustrijsko področje, so zelo slabe možnosti pri nadaljnjem zaposlovanju slepih.

Le dvajset članov ima zagotovljene mesečne dohodke. Družbene pomoči članom se daleč ne ustrezajo življenjskemu minimumu, saj znašajo od 5 do 20 tisoč S din. Se slabše je v ormoški občini, kjer dotacije ne presegajo 10 tisoč S din. Dvajset članov je kmetijskih zavarovancev, ki ne uživajo polne zdravstvene zaštite. Njihov gmotni položaj je posebno pereč.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Občina Ormož

Dejavnosti društev v novi sezoni

Pred kratkim je bila v Ormožu seja sekcije za društveno aktivnost pri občinski konferenci SZDL Ormož, kjer so sprejeli okviren program društvene dejavnosti za novo sezono.

To dejavnost financira občinski proračun. Zato se bo potrebno pri razdeljevanju teh sredstev pri občinski skupščini bolj odločno zavzeti za izdatnejše financiranje. Nekateri organizacije že vrsto let dobivajo enako vsoto iz občinskega proračuna, ki pa še

zdaleč ne pokriva niti minimalnih stroškov. Zaradi tega bo potrebno pred razpravo v občinski skupščini organizirati posvetovalnjo z vsemi zainteresiranimi organizacijami.

Krajevne skupnosti morajo vnesti v svoje sklepe tudi sklep o financiranju družbene dejavnosti na terenu. Krajevne skupnosti so v preteklem letu to sicer planirale, vendar niso mogle izplačevati sredstev, ker financiranje društvenih dejavnosti ni bilo navedeno v sklepu o krajevnem samoprispevku. To so bile glavne ugotovitve o financiranju društvenih dejavnosti na sestanku.

V okvirnem programu je predvsem podrobneje obravnavano družbenopolitično izobraževanje ter kulturna in športna dejavnost.

Pri tem izobraževalnem sklopu je poudarjeno, da dosedanje intenzivne oblike izobraževanja ostanejo še naprej osnovna oblika izobraževanja. Delavska univerza, kot izvajalec tega izobraževanja, bo razdelila svoje delo na štiri področja: družbeno izobraževanje, strokovno izobraževanje, splošno izobraževanje in usluge.

V krajevnih centrih je čutili večjo potrebo po predavanjih, ki zanimajo individualne proizvajalce. Zato bodo v nekaterih centrih ustanovljali šole za mlade proizvajalce oz. kmetovalce, zraven tega na bočo imeli ciklus predavanj s področja kmetijstva. Prav tako bo potrebno posvetiti več pozornosti področjem, ki jih v preteklih letih niso toliko urovali (seminar za prosvetne delavce itd.).

Zaradi upadanja števila obiskovalcev po posameznih področjih družbenega izobraževanja, se bo treba posvetovati s krajevnimi družbenopolitičnimi faktori o oblikah in načinu izvajanja programa izobraževanja. Pri šolah družbenega izobraževanja (večerne politične šole) bo potrebno spreminjati ne samo vsebino in kačevanje, ampak tudi način izobraževanja, da bo aktualno in vabljivo za čim večje število obiskovalcev.

V pretekli sezoni je bilo v kulturni dejavnosti čutili padeč zlasti na dramskem področju. Zaradi tega bo potrebno tudi pri-

cramski dejavnosti pritegniti čim širši krog občanov na terenu kot v občinskem središču. Zraven tega bo potrebno uvesti nove oblike, ki bi ljudi pritegnile (organiziranje klubskih večerov, veselji večeri itd.).

V začetku prihodnjega aprila bo v ormoški občini kulturni teden. Največ prireditev bo pri Veliki Nedelji, ki bo slavila 75. letnico obstoja prosvetnega društva. Program bo obsegal svojio amaterskih dramskih skupin, pevskih zborov ter večer narodne in zabavne glasbe. Najboljša dramska skupina v ormoški občini bo predstavljala občino na meobčinski dramski reviji med občani Ptuj, Maribor, Ljutomer in Ormož. Prav tako bo potrebno posvetiti vso pozornost poživljam pevskih zborov (Ormož, Središče) in pihalnemu orkestru Svobode iz Ormoža, ki bodo zastopali ormoško občino na srečanju zborov in ansamblov občin Ptuj, Ljutomer, Radgona in Ormož.

Festival mladinskih pevskih zborov ter medšolskega tekmoovanja v športnih panogah v tednu mladosti bo organizirala občinska organizacija Zveze mladine.

Zaradi določenega mrtvila pri delovanju knjižnice na terenu bo potrebno pritegniti v njihovo upravljanje več prosvetnih delavcev, predvsem slavistov. Poleg tega bo potrebno opremiti knjižnico z novimi knjigami, ker so obstoječe v večini primerov neuporabne.

To je bil le izsek iz okvirnega programa družbene dejavnosti v ormoški občini v sezoni 1967/68. Na seji, kakor tudi v programu je bilo poudarjeno, da so programi Delavske univerze, Zveze kulturno prosvetnih organizacij, strelske organizacije, Zveze mladine, Zveze za telesno vzgojo, Gasilske zveze, Rdečega križa in drugih društev in organizacij sestavni cel okvirnega programa društvene dejavnosti. Zato bodo na priporočilo sekcije za društveno dejavnost pri občinski konferenci SZDL Ormož izdelale navedene organizacije do konca novembra svoje programe, ki bodo morali biti v skladu z okvirnim programom društvene dejavnosti v ormoški občini.

-p

Samorastniki na Vitomarškem odru

Dramska družina kulturno-prosvetnega društva v Vitomarcu je uprizorila v nedeljo, 15. oktobra, Mikelnovo dramatizacijo mojstrske Prežihove novele Samorastniki. Ta dramska kronika, ki ima značaj ljudske igre, je bila uprizorjena do sedaj že na nekaterih naših poklicnih odrih in tudi na mnogih amaterskih. Povsod je doživela velik uspeh pri občinstvu. Tudi preteklo nedeljo se je to ponovilo v Vitomarcu. Dvorana je bila polna in bodo morali na splošno željo občinstva še ponoviti predstavo! Mislim, da je to najlepša zahvala in priznanje tej mladi nadvse poživljajni dramski družini za njen dosedanj trud. Uprizoritev Samorastnikov zahteva od vseh sodelujočih, in teh ni malo, mnogo predanosti in napora.

Na je delo tako uspelo, je seveda predvsem zasluga izkušnega, zelo izvrjnega in delovnega režiserja Matije Pravičiča. Od igralcev bi imenoval v prvi vrsti starega Karničnika in župnika, pa tudi mlajši so pokazali dosti smisla in nadarjenosti, tako Meta, Hudabivka, Karničnica, sosed, gospodinja, grajski gospod in oba Karničnikova sinova. Treba jim bo le še več nastopanja in vživljanja v vlogo in z likom, ki ga igrajo. Prav tako se bodo pri ponovitvah se izboljšale skupinske scene, ki so bile pri premieri delno še nedodelane in nedoživete.

Vsekakor je treba pohvaliti vodstvo dramske družine in napore režiserja, da so si izbrali zahtevno, toda hvaležno delo za svojo prvo uprizoritev v letošnji sezoni. Upamo, da ne bo ostalo samo pri tem delu!

em

Draga Alenka! Oglasiš se ti prvič. Odločil sem se ti opisati hujšo prometno nesrečo, ki se je zgodila na naši železniški postaji. Uslužbenec je zaprl zapornice, ker je prihajal potniški vlak zjutraj ob šestih. Nato je odšel nazaj v svoj prostor, kjer prodaja vozne listke. Medtem je neki potnik samovoljno odprl zapornice svojemu sorodniku. V tistem trenutku je prišel avtobus. Sofer je mislil, da se je tudi zanj odprla zapornica. Ko je zapeljal proti progi, so se zapornice spet zaprle. Zaletel se je vanje in jih zlomil. Na avtobusu se je strla prednja šipa, ki je precej draga. Nesreča ni terjala človeških žrtev. Iz avtobusa je poskakalo mnogo prestrašenih potnikov. Nestala je panika. Vsi so poizvedovali, kdo je krivec. Poškodovanega avtobusa milničniki niso pustili naprej. Nesreča je povzročila zamudo. Povzročitelj nesreče je bil močno prizadet in so se vsi zgražali nad njim.

Pri zapornicah v Veliki Nedelji se je zgodilo že mnogo nesreč, ker na njih ni rdeče opozorilne lučke.

Lepo te pozdravlja
Franeček Cajko,
učenec 7. a raz. osnovne šole
Velika Nedelja

Dragi Franeček! Hvala ti za zanimivo pismo. Vsak ga bo rad prebral. Le glej, kakšno nesrečo povzroča nečakanost in ne previdnost!

Ceprev bodo pri vas na železniških zapornicah namestili signalno luč, bo mo morali kljub temu biti vsi še dalje

previdni in disciplinirani. Saj vidiš, koliko nesreč se dogaja dan za dnem in kakšno škodo povzročajo.

Tudi ti, Franeček, moraš biti pazljiv, ko ženeš živino po cesti in dvirjo mimo tebe avtomobil, tovornjaki in motorna kolesa.

Srečo ti želim, Alenka!

Trgatev pri nas veseli je čas, klopotci se oglašajo in veselje oznanjajo.

Zjutraj črček prepeva v meglo, kmetič nameri se v vinski goro.

Grozde rumeno sladko, v doirno smehlja se lahno a brenat z brenato zavrisna glasno.

Trgači veselo zapoje, ko se z gorice vračajo, in gospodar se smehlja, ker polne sode mošta ima.

To pesmico pošiljam za NASA PIS-MA, tebe, Alenka, pa lepo pozdravljam. Marija Skuhala, Sodinci 11

ALENKA

VZGOJNA VPRAŠANJA

Mladina na krivih poteh

Kadarkoli govorimo o otrokovi vzgoji, vedno poudarjamo, kako velikega pomena v vzgoji je otrokovo okolje. Okolje lahko podpira ali pa zavira otrokovo notranjo rast, njegovo zorenje in osebnost.

Ne moremo enostavno trditi, da mora iz zdravega okolja zrasti zdrava osebnost, lahko pa trdimo, da se otrok v neugodnem okolju redkokdaj razvije v osebnost, katere navade in nagnjenja so v skladu s pravili družbe.

CUSTVENE MOTNJE
OPOZARJAJO!

Iz podatkov, kako je grajena družina kot otrokovo najbistvenejše okolje, ne moremo sklepati, v čem tiče vzroki, da se motnje pojavljajo, saj se le-te pojavljajo pri otrocih v popolnih družinah prav tako kot pri otrocih v nepopolnih družinah, pojavljajo se enako pri otrocih, katerih starši so zaposleni, in pri onih, katerih starši niso zaposleni, ali pa je zaposlen le eden izmed staršev. Motnje se pojavljajo pri otrocih delavcev, uslužbencev, kmetov in drugih, pojavljajo se pri otrocih, ki so materialno

slabo oskrbovani, in pri otrocih, ki so materialno dobro oskrbovani.

V čem torej tiče vzroki, da se motnje pojavljajo?

Dostikrat so družinske razmere le navidezno urejene in iz vira notranja neskladnost v družinah podisi iz živčnosti staršev, bodisi iz medsebojnih čustvenih razlik, iz različnih navad in še drugih vzrokov, dostikrat tudi takih, katerih se starši sploh ne zavedajo. Tudi lastna pomanjkljiva vzgoja, ali manjša vzgojna sposobnost mnogokrat ovira pravilno vzgojno vplivanje na otroke. Custvene motnje pa lahko izvirajo tudi iz telesnih motenj.

Vzroki za motnje tiče tudi v osebnostnih osnovah vendar pa je vprašanje razmejitev med deležem okolja in osebnostnih osnov še vedno zelo zapleteno.

Na vzgojno vplivanje se odzivajo otroci zelo različno. So otroci, ki niso preveč občutljivi in jim zadostuje za dovolj zdrav osebni razvoj tista mera vzgojnega vplivanja, ki ga daje dom, šola, soseska ipd. Drugi otroci pa povzročajo več ali manj težav, preden se zadovoljivo oblikujejo in prilagode

vsaj najmanjšim zahtevam, ki jih postavlja družba kot svoja pravila. Najtežavnejše delo pa je z otroki, ki jih bremenijo bolezenska nagnjenja in osnove duševnih obolenj. Motnje se očitujejo v trmi, predrznosti, kljubovalnosti, zlobnosti, prepirljivosti, ljubosumnosti, mučenju živali ipd. Zlasti v dobi otrokovega spolnega dozorevanja se vzgojne težave stopnjujejo in si dostikrat ne znajo več pomagati ne starši in ne učitelji. Z nepravilnimi vzgojnimi posegi pa še povečujejo. Sodobna šola prevzema vedno večje vzgojne odgovornosti od družbe in uvaja zato tudi posebne službe. Lahko smo prepričani, da bodo službe, kot je npr. služba psihologa, služba vzgojnega svetovalca ipd., mnogo prispevale k pravilnejši osebnostni rasti našega otroka in tako že v kalitratle marsikatero zlo, ki bi se sicer razraslo.

Mnogo primerov iz vzgojnih posvetovalnic in sodišč za mladostnike nam govori o posebnih težavah, ki nastajajo pri vzgoji otrok iz nepopolnih družin.

Stanku je oče umrl, ko je bilo fantu šest let. Se dve manjši sestrici sta ostali in bratec, ki se ni shodil. Poleg otrok je materi ostala še napol dozdana hišica in nekaj prgišč zemlje okoli nje. Nič drugega. S svojo izobrazbo in s svojim znanjem se je mati lahko zaposlila le kot priložnostna dninarica ter je bila njena družina kljub njeni marljivosti preda na gladežu in strahu. Materin brat, Stankov stric, je vzel Stanko k sebi, da je tako vsaj malo razbremenil Stankovo mater. Stric je bil dober človek in je lepo skrbel za Stanka. Stanko je bil dobro preskrbljen, imel je dobro hrano, obleko, toplo posteljo in, ko je postal šolar, se je stric vedno zanimal za njegov napredek.

Kar nenadoma pa Stanka ni bilo v šolo, prišel pa je stric in povedal, da je Stanko ušel k materi. Mati je otroka pregovorila, da se je vrnil, ne, vračal se je, saj se je njegov heg k materi še mnogokrat ponavljal. Stanko se je v toplem neudobju in revščini ob svoji mami počutil mnogo bolje, mnogo varneje, kot v neurejenih razmerah pri stricu.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Frizerka v Bučkovcih in v Vidmu

FRIDA KRANJC že več kot eno leto opravlja frizerski poklic v vasi Bučkovci v Ljutomerški občini in v Vidmu ob Ščavnici. Dvakrat na teden se vozi s svojim fikom v Videm, medtem ko je ostale dni razen ponedeljka v Bučkovcih, ki so

tako prvič v »zgodovini« dobili frizerski salon s prikupno frizerko. Njeno delo pa ni lahko, saj je potrebno včasih ustreči vaščanom na domovih, mnogokrat že v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah.

-p

Ormož skozi stoletja

II.
Ptujski gospodje v stoletnih borbah proti Madžarom

Viteška rodbina, v službi salzburskih nadškofov kot gospodarjev Ptuj, dobi leta 1132 v upravo ptujski grad z nalogo, da varuje Ptuj in njegovo bližnjo okolico pred napadi divjih Ogrov. Ptujski so se v 12. stoletju izkazali v obrambi proti Madžarom, katere so polagoma in vztrajno potiskali proti vzhodu.

V neprestanih borbah je Friderik Ptujski okrog leta 1200 odvzel Madžarom pust in neobljuden ormoški okraj. Tedaj je bila premaknjena in ustaljena meja nemške države s Pessnice pred Ptujem ostrane Središča na levi in Borla na desni strani Drave.

NASELITEV SLOVENSKE
GORIC

Do konca 12. stoletja pa so bile vzhodne Slovenske gorice z ravnino ob Muri in na levi strani Pessnice ter Drave obmejno ozemlje, Krajina ali Marka. Razmere v Krajini v prvi polovici 12. stoletja nam nazorno riše življenjepisec salzburskega nadškofa Konrada I. Ta je v skrbi za staro salzbursko zemljo vzhodno od Ptuj sklenil leta 1131 z Madžari stalen mir.

Tako so polagoma nastopili za Krajino mirnejši časi. Načrti na naselitev salzburske posesti v vzhodnih Slovenskih goricah se je izvršila šele v 13. stoletju. Prve popise novo nastalih vasi in zaselkov pa imamo šele iz začetka 14. stoletja.

Nadškof Konrad sklene z Madžari mir in da zgraditi v obrambo proti njim gradove Lipnico, Ptuj, Rajhenburg.

Stare listine govore

»Ko je (nadškof) videl, da je bila tudi Krajina zaradi napadov Madžarov spremenjena v puščino, je sklenil s kraljem trajen mir.

Preden je bil ta mir sklenjen, so veliko trpeli Ogrji in Bavarci (Nemci), ker so drug drugemu vsak dan z raznimi napadi pustili zemljo. Zaradi tega je zadelo

mного nezdod ondote Bavarce in SLOVENCE, ker so si napadali lastili ljudi, živino in puščali za seboj popolnoma opustošeno zemljo.« (Življenjepis nadškofa Konrada, 18. poglavje).

Vendar pa so Ogrji leta 1131 prelomili sklenjen mir in po svoji

Pečat Friderika Ptujkega

navadi zopet prihrumeli na Stajersko. Ob ponovni pomiritvi pa vrnejo vse ujetnike in ves plen. »Tako ni prišla samo nadškofova zemlja do starega blagostanja, temveč vsa Krajina se je takrat napolnila z vami, gradovi in kmetovalci.« »Zelo redek ali pa skoraj neznan je bil primer ugrabitve ali prodaje ljudi obeh spolov.« »V Ptuj je bil star, a dolgo časa razrušen grad. Nadškof Konrad, kakor se to danes (leta 1170) vidi.«

Velika Nedelja — last nemškega viteškega reda
Leta 1222:
»Friderik iz Ptuj potrdi daritev svojega očeta Friderika, ki je podelil nemškemu redu v Jeruzalemu lastnino pri Veliki Nedelji (In Dominico), ko je ondoto zemljo iztrgal iz rok Ogrov ter jo kot prazno in neobljudeno najprej spravil pod svojo oblast.«

Leta 1236:
»Brata Friderik in Hartnid iz Ptuj ponovno podelita nemškemu redu posest in cerkev pri Veliki Nedelji (apud Sanctam Dominicam). Salzburski nadškof Eberhard potrdi to daritev, imajoč pred očmi izboljšanje ondote slo

venskega ljudstva« (plebis illius sclauice). To izboljšanje pa lahko nastane ob skrbnem ravnanju bratov imenovanega reda.«

Slovenske gorice in ogrska meja
Leta 1247:

Friderik Ptujski podeli na prošnjo svojega vazala in fevdnega posestnika vasi HERMANEC na vas nemškemu redu pri Veliki Nedelji z vinogradi, obdelanimi in neobdelanimi njivami, gozdovi in pašniki v večno posest.

Leta 1245:
Listina govori o fevdnem pismu, ki ga je bil izdal ogrski kralj Bela IV. Frideriku iz Ptuj. Temu namreč podeli v fevd grad SREDISCE, stolp »TRA« in grad BORL (Anchelstain).

Leta 1277:
SUNKO, slovenski župan v vasi HERMANCI, s posebno listino izlavi, da stopi v varstvo nemškega reda s posestvom, vinogradi in njivami. Obenem svačano izlavi, da ne bo izstopil iz tega varstva in se zatekel v odvisnost (varstvo) drugega gospodarja. Obenem se zaveže, da bo ostalo posest, ki ne spada k omenjeni kmetiji, prodal. Ta listina je posebno znamenita za zgodovino mesta Ptuj, saj nosi najstarejši ohranjeni pečat tega mesta z vitezom sv. Jurijem na konju. Listino samo potrdijo kot priče mnogi ptujski meščani, tudi mestni sodnik (župan) Wekerlin. (Dragocena stara listina, lepo ohranjena s pečatom vred, se hrani v arhivu nemškega viteškega reda na Dunaju.)

Leta 1288:
Grof Arnold iz Strigove izroči bratom nemškega reda pri Sveti Nedelji kmetijo, na kateri je seljen Dobron in ki leži na meji nemške države (in metis thetione). V listini je navedenih več priče, med njimi tudi sodnik (župan) Bratihna iz Strigove.

Leta 1258:
Ogrski kralj Bela IV. vpade na Stajersko, zasede Ptuj in velik del Stajerske ter z neprestanimi vpadi vznemirja deželo.

Leta 1258:
Stajerski velikaši pod vodstvom Hartnida iz Ptuj preneženo ogrskega upravitelja vojvodo Stefana iz Ptuj. Nato vdor Madžari na Stajersko, oblegajo Ptuj, ki ga reši salzburski nadškof Ulrik pred uničenjem s tem, da ga zastavi Madžarom za 3000 mark srebra.

Leta 1260:
Ko je OTOKAR ČESKI premagal Madžare, mu je s mirovno pogodbo z njimi pripadla cela Stajerska in tudi Ptuj.

Leta 1319:
Friderik iz Kunšperga in njegova žena Neža podelita nemški re-

Iz Ljutomerske zgodovine

Rindscheitl

Poleg Alapiča in Frankopana je bil solastnik doljnjeograške graščine še mož tretje Schweinbeckove hčere Urše. Kakor že omenjeno, se je Urša v začetku 16. stoletja najprej poročila s Kristofom vitezom Breunerjem, lastnikom Pladnice. Stübinga in Rabensteina. Imela sta četrto otrok: Filipa Jurija, Gašparja in Baltazarja, ki so bili 12. aprila 1550 »povzdignjeni« v baronski stan (Schmutz, H. Top. Lex. I, 148). Po smrti Kristofa Breunera (okoli leta 1530) se je Urša omožila z Andrejem Rindscheitom, ki je tako postal lastnik doljnjeograške graščine (nad Počgradjem pri Ljutomeru). Spomin na Rindscheita se je v Ljutomerški okolici ohranil do današnjih dni: vzhodno od Doljneje grada, oziroma Počgrada se nahajava vas z imenom »Rindscheitova graba«. »Plemenita« rodbina Rindscheit je imela za grb ščit z rdečim poljem, v katerem je črna ptica z razprostrtimi peruti. Nad ščitom je viteška čelada, iz katere se dviga rdeče obločen mož brez rok, z zašiljeno brado, na glavi pa ima visoko rumeno in rdečo

obrobjeno kapo. Po ženitvi z Uršo Schweinbeck so Rindscheiti sprejeli v grb tudi črno svinjo. Iz listine »Bartsch, II, 103«, ki je ohranjena v graškem arhivu, je razvidno, da je 28. julija 1546 Rindscheit z ženo podedoval iz Schweinbeckove zapuščine 72 funtov, 2 šilinga in 16 vinarjev.

Andrej Rindscheit je omenjen med stajerskimi vitezi, ki so leta 1529 branili Dunaj pred napadi Turkov. Leta 1539 se je nahajal med poslanci — člani komisije, ki jih je vlada imenovala v dolgoletnih sporih z Madžari, zaradi uravnavanja reke Mure. Leta 1540 je kot solastnik Ljutomerske graščine oziroma Dolnega grada tožil Ljutomerčane zaradi poseganja krvosodnih oblasti in ribištva v graščinske pravice. Ta tožba se je po razsodbi deželnega glavarja Janeza Ugnada Soneške Cvenu pri Ljutomeru, ki je trajala 50 let, Cvensko zemljišče je postalo tako last cvenskega graščaka.

Z Uršo Schweinbeck je imel Rindscheit petoro otrok: Janeza Kristofa, ki se je leta 1566 v vojni Krajin odlikoval s slovenskimi strelci iz Ljutomerske okolice. Leta 1573 je bil poveljnik 300 slo-

venskim strelcem ter je imel leta 1575 70 funtov vinarjev plače. Poročen je bil s Suzano, hčerjo Mateja Albera, znanega zdravnika na Dunaju, s katero je imel troje otrok.

Ko je leta 1581 umrl, se je Suzana poročila z Richardom Lichtensteinom iz Murave, ki je bil dedni komornik na Stajerskem in deželni maršal na Koroškem. Umrl je 4. julija 1594 v taboru pri Petrinji. Njegovo truplo so prepeljali v Ljutomer in pokopali v prezbitariju Ljutomerske cerkve.

Grobica, v kateri je pokopan Richard Lichtenstein, je sedaj zasipana in se nahaja na desni strani prezbitarija. Njegova soproga Suzana, roj. Alberin, solastnica doljnega grada, mu je leta 1596 čala napraviti spomenik iz belega marmorja, ki je viden v desno steno prezbitarija.

Naslednji sinovi Andreja Rindscheita so bili Ferdinand in tričrki Pankracij, Jurij in Silvester.

Ko je Urša Schweinbeck okoli leta 1550 umrla, se je Andrej Rindscheit poročil z Regino Windisch-Grätz, s katero je imel prav tako petoro otrok. Tako se je Rindscheitova družina pomnožila.

Draškoviči

Prvotna zgočovina slavne hrvaške družine Draškovičev je razjasnjena šele proti koncu 15. stoletja. O njej so se ohranile tri glagolske listine iz leta 1490, v katerih se omenja plemo Draškovič v boški in lički županiji. Svoja posestva so Draškoviči imeli na obeh straneh Velebita, zlasti okoli Knina in Liki in so se zato imenovali tudi Kninski. Zaradi turških napadov so se izselili v ga 11. oktobra 1540 ugodno rešila za graščino. Prav tako tudi tožba zaradi ustanovitvenih zemljišč na notranjem Hrvaške ter celo obubožali. Jernej Draškovič svojim potomcem ni zapustil drugega kot dragocen družinski meč. Z ženo Ano je imel tri sinove: Jurija, Gašparja in Ivana. Najstarejši Jurij se je rodil dne 5. februarja 1525: njegov stric je za šolal v Krakovu, na Dunaju, v Bologni in v Rimu, kjer je postal čuhovnik. Na tridentinskem zboru je kot škof zastopal kralja Ferdinanda ter bil eden najboljših govornikov. Vrnivši se iz Tridenta, je leta 1563 postal zagrebški škof. Leta 1567 ga je Maksimilijan II imenoval za bana hrvaškega ter njemu in bratu Gašparju podelil z listino z dne 22. aprila 1572 grad Trakošćan in Klekovno za vsoto 20.000 goldinarjev. Od tega dne so se Draškoviči imenovali Trakošćanski.

Jurij je bil leta 1587 imenovan za kardinala. Njegov brat Gašpar je postal po njegovem vplivu najprej kraljevski svetovalec, leta 1590. pa baron. Poročil se je z bogato hčerjo barona Lukeza Szekeleyja, ormoškega graščaka. Katarino, s katero je podedoval veliko premoženje in posestva na Hrvaškem, Stajerskem in Madžarskem. Zaradi razkošnega in razuzdanega življenja je moral na starost več svojih posestev prodati. Po Gašparjevi smrti sta njegova sinova Ivan in Peter poskušala izboljšati gospodarsko stanje in zaceliti rane, ki jih je povzročilo Gašparjevo razkošje in zaplavljanje. Zaradi tega je Ivan 27. junija 1605 kupil od Jakoba Breunerja obsežno graščino Markovec pri Ptuj, po kateri se je potem imenoval »Herr auf St. Marxen«. Najmlajši Gašparjev sin se je leta 1598 poročil z Marijo Ano, edino hčerjo Nikolaja Alaniča, ki je podedovala Ljutomersko graščino, katero bi lahko po očetovi smrti takoj prevzela.

(Nadaljevanje sledi)

Kotiček za kmetovalce in vrtnikarje

Pri spravilu koruze poskrbimo tudi za seme

Koruzi je zrela, brž ko ji liče pobeli in postane zrnje trdo in bleščeče. Če se zaradi jesenske setve, vran in drugih škodljivcev ne mudi trgati koruze, je najbolje, da jo pustimo čim dlje na betvi, da se dobro posuši.

Koruzo trgamo ročno ali strojno. Ročno jo trgamo tako, da jo najprej potrgamo in šele doma olikamo ali skužhamo. Hitreje pa opravimo delo, če jo olikamo že na betvi. Tedaj odpremo liče z roko ali s pomočjo posebnega kavlja, da lahko zgrabimo sam storž. To delamo tako, da primemo z levo roko storž pri dnu, z desno roko po zgrabimo storž v liču in ga odtrgamo. Pri tem ostane peclj in večina liča na betvi.

Neolickane koruze ne smemo pustiti dolgo na kupu, ker se sicer ogreje in pokvari. Olikane sušimo v koruznihih ali pa v posebnih sušilnicah. Še prej pa odberemo vse nezrele storže in jih pokrmimo.

Zelo važno je pravilno sušenje semenske koruze. Te ne smemo sušiti v sušilnicah, če je temperatura večja kakor 45 do 50 stopinj C. Prav tako ne sme biti še sveža semenska koruzna izpostavljena temperaturam pod —8 do —10 stopinj C.

Koruzo pospravljamo tudi s posebnimi koruznimi kombaini, ki potrgajo, olikajo, v zadnjem času pa že zrobkajo koruzo na njivi. Koruznico razrežejo. To pozneje zarojemo.

Koruznico porežemo takoj po trganju. Posušena služi za steljo ali krmo. Lahko pa jo takoj siliramo z drugo sočno krmo (pesine glave).

Koruzno seme je treba izbrati vsako leto

Koruzi, ki je tujeoprašna rastlina, se stalno križa in imamo zato veliko različkov. Če je stalno ne izbiramo, se nam izrodi, pridelki pa padajo. Pri koruzi

je potrebna stalna izbira semenskih storžev, ki jih izbiramo, že na njivi.

Njiva, na kateri imamo semensko koruzo oziroma s katere nameravamo odbrati storže za seme, naj bo prostorninško izolirana od drugih sort, pa tudi od slabih posevkov iste sorte. Da ne pride do križanja, je potrebno, da so vsi taki posevki oddaljeni od naše semenske parcele vsaj 500 m. Le tako ni več nevarnosti, da bi se seme križalo z drugimi sortami ali s slabimi tipi iste sorte.

S koruznega posevka, iz katerega bomo izbrali semenske storže, odstranimo že pred mehlenjem vse nezaželene in zakrnelne rastline. Predno jeseni potrgamo koruzo pa posebej potrgamo storže z najboljšimi rastlin. Odbrani storži naj bodo dobro razviti, dolgi in valjasti ter naj imajo lepe ravne redi. Vrste naj bodo strnjene in izpolnjene z enakimi klinastimi zrnji. Oklasek naj bo čim tanjši. Storže z navedenimi lastnostmi odberemo na sredi njive, da je manjša verjetnost križanja.

Storžev za seme ne smemo odbrati na njivah, kjer je mnogo rastlin, ki neenakomerno zore in imajo zelo različne storže, kjer je mnogo izrojenih, dvojenih storžev, ali pa imajo storži preveč stisnjena zrna s krivimi ali nepravilnimi vrstami. Nadalje ne smemo odbrati storžev tam, kjer je mnogo, slabo oplojenih storžev, pa tudi tam ne, kjer imajo storži kratka, ploščata, ozka, drobna, moknata, pisana, bleđa in podobna zrna.

Na njivi izbrane storže doma zopet pregledamo. Izbrane storže robkamo (najbolje ročno) šele pred setvijo. Za seme vzamemo zrna samo s sredine storža.

Na opisani način izbiramo storže za razmnoževanje semena. Izbirati moramo vsako leto. Enkratna izbira ne zadošča.

Modni kotiček

MLADI DIKTIRAJO MODO

Po ugotovitvi psihologov Instituta za psihologijo v gospodarstvu v Frankfurtu prvič v neki generaciji diktira modo mladina. Po ekstremni sedanjosti »šok« modni mladini, mlada noče izpušiti žezla mode iz svojih rok. Predvsem se lahko pričakuje anglosaksonska orientacija mode. Smer mlade mode gre za tem, da se osvoji čvrsti stil oblačilca, katerega sprejemajo tudi potrošniki starejše generacije. Raziskave so pokazale, da 39 odstotkov anketiranih žena srednje generacije ne smajo ugati.

Esperantisti iz Čakovca v Ptuj

Ptujski esperantisti so imeli preteklo nedeljo v gosteh 40 pionirjev-esperantistov iz Čakovca.

Pionirji iz Čakovca so na graškem dvorišču priredili krajiški program, ki je ptujskim esperantistom zelo ugajal.

Esperantisti iz Čakovca so polpodnev spremstvu ptujskih pionirjev odpotovali na Ptujsko goro. Po povratku so si skupno ogledali Ptuj.

J. D.

domni hiši pri Nedelji svojo posest pet in pol kmetije, ki ležijo v Trsteniku (»zu dem Ror«) — blizu današnjega Tomaža — v županiji (Velika) Nedelja. V listino pa vstavlja obveznost, da dajo redovniki obema zakoncem (Frideriku in Neži) vsako leto, kadar prideta k njim, po štiri kokoši, pol vedra vina in en mernik ovsa.

Leta 1342:
Komendant (upravitelj) Velike Nedelje proda kmetijo z vinogradi v Hermancih, ki je pripadala prej županu Mešku za 34 mark starih graških denarjev.

MEDNARODNA RAZSTAVA MODNIH OBLACIL V MOSKVI

V moskovskem Sokolniku je bila od 22. avgusta do 5. septembra 1967 mednarodna razstava oblačil. Sovjetska zveza je v treh paviljonih pokazala 2300 oblačil.

KRIZA ZARADI MINI MODE

Po mišljenju holandskih strokovnjakov za tekstil je glavni krivec za sedanjo krizo v tekstilni industriji mini moda. Za mini krila je potrebno 30 odstotkov manj materiala, kot do sedaj. Prav tako so pod vplivom mini mode tudi moški zimski in dežni plašči. Na sestanku, ki je bil v holandskem tekstilnem centru Tilburg, so strokovnjaki izjavili, da ne bi imeli ničesar proti, če bi diktatorji mode v Parizu predpisali spet daljša oblačila.

MINI KRILA OGROŽAJO TUDI AVSTRALSKO VOLNO

Mini krila so postala tudi glavna nevarnost za avstralski proizvod št. 1, volno. Po izjavi predstavnika avstralske uprave za volno, so mini krila v letošnjem letu zmanjšala dobiček avstralskim farmerjem ovc. Uprava za volno vlaga velike napore za povečanje reklame za volno, posebno za izdelavo preprog, pregrinj, odej in pohištvenega blaga glede na to, ker volna izgublja svoje pozicije zaradi mode pri izdelavi vedno krajših oblek in kril.

V modnem kotičku bomo seznanjali naše bralke in bralce ne samo z modnimi »muhami«, ampak od časa do časa tudi z gibanji mode po svetu in pri nas. Zanimivo je tudi, kaj vse se ta moda prikazuje, kako se sprejema in odziv nove mode. Vsak potrošnik naj bo seznanjen z vsemi »odtenki« mode. Ta pisani svet, ki nas večkrat stane veliko denarja, je velik čarovnik. Kdo pa ni rad lepo obložen? Za to pa ni potrebno vedno samo veliko denarja, ampak večkrat samo poln kos dobre volje in okusa. Velike nade, primeren kroj, lastna izdelava pa je obлека kpa tudi iz cenenejšega blaga. Osnutke oblek pa vam bomo podedovali mi v naših nadaljevanjih.

NEZADOVOLJIVI ODNOSI

(Nadaljevanje s 5. strani)

Članom po svoji možnosti pomagajo. Socialno šibkim delijo skromne zimske in prvomajske denarne pomoči.

V preteklih dveh letih je letovalo v njihovih domovih odhida 22 članov in spremljevalcev; od teh na stroške organizacije 11.

Lansko leto so organizirali tekmovalje v pisanju in branju v Brijolvi pisavi. Prvake obeh kategorij so nagradili. Prvoplasirani tekmovalci se je udeležil republiškega tekmovalja.

Nekaj članov poseduje magnetofonske aparate ali pa so naročeni na Brijolvi časopis »Moj prijatelj«.

Za člane so organizirali dva izleta, v lanskem letu na Okroglo, letos pa v Kurnovec.

Člani organizacije so potrebni največje družbene pomoči in zaščite. Dve tretjini članov nima zagotovljenega življenjskega minimuma. Živijo pri svojih ali na kmetih Skupščine občni se ne bi smeli izmikati pomoči. Ni razumljivo, zakaj je kraljeva skupnost odvzela slepim čuvajnikom. Njej ta sredstva prav gotovo toliko ne pomenijo kot organizaciji slepih, ki je prva v Ptuj uvedla čuvajnike.

Z. R.

ARKADIJ AVERCENKO:

Pogovor na ulici

— Se vam ne zdi, madame, da je ta izložba s svojimi stvarcami res privlačna?

— ...
— Molč je znak odobravanja. Mislim, da vam je tale porcelanski psiček najbolj všeč, kaj ne?

— ...
— Kam pa tako hitite, madame? Če boste tako hiteli, se vam bodo vaše lepe nožice prehitro utrudile.

— ...
— Čudovita slaščičarna! V njej bi mogla skupaj pojesti kakšen kolaček ali porcijo sladoleza. Kaj pravite? No, odločite se!

— Čujte, vil! Če me takoj ne pustite pri miru, bom poklicala policaja!

— Kaj pa mi more policaj? — Kako, kaj more? Odvedel vas bo na stražnico!

— V tem primeru boste morali tja tudi vi z menoj, za pričo.

— Sla bom. Moram vas naučiti pameti.

— A jaz bom pa policiji izjavil, da ste detomorkilka.

— Detomorkilka... jaz? Vi ste pa nenormalni!

— Pa še kako normalen sem! Na policiji bom rekel, da ste ubili najinega otroka.

— Kaj čekate, za božjo voljo! Kakšnega najinega otroka?

— Bodiva logična! Recimo, da sva poročena in da ste vi ubili najinega enoletnega otroka. Ste morkila ali niste?

— No recimo. In kaj potem?

— Vi ste torej ubili najinega prvorojenca, najinega sladkega Volodka! Vam je všeč ime Volodka?

— Resnično ste znoreli.

— Niti najmanj! Predstavljajte si, da sediva v slaščičar-

ni. Je v tem kaj nenormalnega? Na tisoče parov sedi po slaščičarnah.

— Dobro... predstavljam si.

— Malo sva posedela in se malo pobliže seznanila. Dobili ste vtis, da nisem napačen, da nisem niti neumen, da se znam tudi lepo pogovarjati.

— No, v tem je nekaj resnice.

— Kako da ne! Nato pride drugo srečanje v gledališču. Nato sestanek v parku. Tudi vi se zaljubite vame... Kaj je v tem čudnega, na tisoče žensk se zaljublja v tisoče moških, kaj ne?

— Hm... morebiti.

— Zaljubite se vame in ste moji. Srečna sva. Pride otročiček — Volodka, pravi bučman z lepimi očkami, Sicer pa mu lahko dava tudi kakšno drugo ime. Na primer Vasja.

— Vasilij je precej vulgarno ime.

— Prav imate. Vladimir je boljše. Ljubiva torej svojega otročička, da od same ljubezni ne veva, kje se naju drži glava...

— No, končajte že svojo zgodbo!

— Konec je enostaven: pokličite policaja in z najinim Volodkom, najinim sladkim Bučmanom z jamicami na okroglih lilih, ne bo nič. Kdo pa je kriv? Seveda vil! Vi ste namreč morkila svojega lastnega otročička!

— Nehajte! Toda v slaščičarno bi res mogla stopiti, da bi se vas na koncu znebila!

— Zakaj znebiti? Morda se bo Volodka razvil v genija, ko odraste!

— Nikar tako ne vpijete! Ne vidite, da naju ljudje gledajo? Pojdite naprej! Zdi se mi, da je tam v kotu prazna mizica...

GOBARSKA SREČA

Si lahko predstavljate, kako smo novinarji začudeno pogledali, ko je stopila v ponedeljek Terezija Matjašič z veliko gobo v roki v naše uredništvo? Povedala nam je, da je gobo našla v Podgorcih v nedeljo, na svoj god. Lepo darilo za god, mar ne? Jurček, bolje da bi ga imenovali Jurij, je tehtal kar 1,3 kg.

Zelega je, da bi ga fotografirali. Ker smo menili, da bi bralce zanimalo, kdo je srečni najditelj, smo jo zaprosili za fotografijo, na kateri je z gobo v roki.

Gobar moj dragi, ki po gobe hiti, takih jurčkov povsod ne zaslediš!

Ce hočeš take jurčke bratu, se moraš v Podgorico med gorice podati.

Ko boš še malo v kozarec pogledal, iz enega jurčka kar tri boš zagledal.

Zinka

Ko je bila fotografija napravljena, smo se pošalili, da bo za gobo potreben precej velik lonec. Srečna najditeljica je odgovorila, da jo bo razrezala in posušila. Sicer pa, kot je dejala,

Terezija Matjašič z velikim jurčkom

rada je gobe, a še rajši jih nabira.

Drugim gobarjem je posvetila naslednjo pesmico:

ZR

»Res ne vem, kje ima ta nogavica prste in kje peto.«
»Oh, kako si neroden! Tam, kjer je velika luknja, je vendar peta, kjer pa je vse polno majhnih, so prsti, dragi mož!«
Prehitro — prepočasi
»Zakaj sediš?«
»Zaradi prehitre vožnje. In ti?«
»Zaradi prepočasne vožnje.«
»Kako to?«
»Dohiteli so me, ko sem ukradel kolo.«
Sem nekaj drugega
»Fantek, kaj pa boš, ko boš velik?«
»Nič!«
»Kako, nič?«
»Zato, ker sem punčka.«

Sadni sokovi

Zaradi sila majhnih količin beljakovin, ki jih vsebujejo, predstavljajo sadni sokovi idealno zdravilo za lajšanje ledvičnih bolezni. Vsebujejo kalij, apno, magnezij, ki so človeškemu telesu nujno potrebni. Brez kalija se človeška celica ne more razvijati. Kalij nevtralizira prenosno sladkorja in je soudeležen pri delovanju srčne mišice. Prav tako vpliva tudi na vegetativni živčni sistem.

Apno pospešuje rast kosti, sodeluje pri prenosni vodi in beljakovin, fermentacij in pomaga strjevatvi krvi. Če prejme telo preveč magnezija, ne more aktivno sodelovati pri prenosni fosfata v telesu in pri dihanju celic.

Tudi druge, v sadju in sadnih sokovih prisotne rudninske snovi, kot so železo, tistof, mangan, žveplo, učinkujejo zaradi različnosti medsebojnih odnosov in jih telo rado sprejema. Sadni sokovi alkalizirajo kri in lajšajo prebavo maščob.

Navajamo nekaj vrst sadja, ki pomagajo lajšati bolezni.

● Črna, črna ribez, borovnice, rdeče jagode, šipek, rakitovec zoper izčrpanost, pomankanje teka. Priporočljivo za rekonvalescente.

● Črna ribez in jagode zoper poopneženje žil.

● Črna in rdeča ribez, šipek, jerebikove jagode zoper mehurne in ledvične bolezni.

● Jabolka zoper debelost.

● Črna ribez, črna bezeg proti gripi.

● Jabolka, črna ribez, rdeče jagode, šipkove jagode, kosmulje zoper revmatizem in prebavne bolezni.

● Rdeči ribez, češnje, jagode zoper letne bolezni.

● Rdeči ribez, jerebikove jagode, kutine zoper želodčne in črevesne bolezni.

Neroda

»Res ne vem, kje ima ta nogavica prste in kje peto.«

»Oh, kako si neroden! Tam, kjer je velika luknja, je vendar peta, kjer pa je vse polno majhnih, so prsti, dragi mož!«

Prehitro — prepočasi

»Zakaj sediš?«

»Zaradi prehitre vožnje. In ti?«

»Zaradi prepočasne vožnje.«

»Kako to?«

»Dohiteli so me, ko sem ukradel kolo.«

Sem nekaj drugega

»Fantek, kaj pa boš, ko boš velik?«

»Nič!«

»Kako, nič?«

»Zato, ker sem punčka.«

Naše zdravje

Nevroze srca

Večkrat se pojavljajo pri srcu bolečine, tiščanja, tolčenja srca, hitro bitje srca, zba inja in podobno. Pri pregledu bolnika ne moremo na njegovem očilu in na njegovem srcu ugotoviti nikake napake, bolnika pa je strah, da je hudo bolan. Temu pravimo nevroze srca, ker imajo več različnih vzrokov, znaki pa so približno enaki.

Duševni vzrok za tako bolezen se pojavlja pri ljudeh, ki so samosvoji in se stalno opazujejo, kje jih kaj boli, potem pri ljudeh, ki so pretrpeli kakšno nesrečo, in pri ljudeh, ki se ne prestano boje, da ne bi zboleli na srcu. Ljudje, ki nimajo uravnovešenega življenja, ki ni odvisno od njihove volje, tako imenovani živčni sistem, imajo poleg težav s srcem še vplavne in hladne dlani in podplate, drhtenje prstov in prebavne motnje, večinoma zaprtje. Poleg tega dobe ob razburjenju rdečkaste madeže po vratu in obrazu, posebno ženske. Vzrok

za srčne nevroze je tudi prekomerno kajenje, prekomerno pitje prave kave, čaja in alkohola. Vzrok za to bolezen so lahko motnje žlez z notranjim izločanjem, posebno pri ženskah v času mene ali po operaciji jajčnikov. Končno je vzrok lahko tudi nepravilno seksualno življenje.

Pri vseh teh vzrokih, ki povzročajo srčne nevroze, bolnik najpogostejše pripoveduje, da mu srce močno tolče ali da ga od časa do časa zbode pri srcu, kot da ga je nekdo z nožem. Večkrat bolnik tudi pravi, da se mu je srce za trenutke ustavilo, potem pa spet hitreje bilo. Precej bolnikov toži, da jim zmanjkuje zraka. Skoraj vsak bolnik opisuje svoje težave na svoj način.

Zdravljenje boleznij je odvisno od vzroka, ki je bolezen povzročil. Na vsak način pa bolnikom priporočamo delo, ker telesna in duševna utrujenost blagodejno vplivata na bolnika.

Dr. B. O.

»PROSIM, KAJ JE TO: CIRKA?«

Kmetijski strokovnjak iz zadruge je predaval kooperantom. Po udarjal je neizbežno nujnost, da bi čimprej začeli sodelovati z drugo vsi zasebni kmetovalci, naševal hektarske donose pri drugi, pri kooperantih, pa tudi pri tistih, ki stoji ob strani in se ob žetvi praskajo za ušesi, ko primerjajo svoje borne donose z onimi pri kooperantih. »Tmasto vztrajanje pri starem načinu je danes absurd,« je rekel, »le v kooperaciji lahko dosega privatni sektor tisti donos na svojih njivah in travnikih, ki mu bo poplačalo delo. Tu govorimo argumenti. Na pšeninih poljih je letos pridelala zadruga cirka 35 centov na hektar, kooperanti cirka 25, privatni sektor, ki ne sodeluje, pa le cirka 15 centov. Ali ni to jasen dokaz, kako se da z agrotehničnimi ukrepi, selekcijo, pravilnim gnojenjem itd. dvigniti naše zaostalo kmetijstvo na primeren nivo.« Potem je govoril o škropljenju krompirja in naševal zaščitna sredstva: lindan, dimekron, sevin, ditan, kuprablau, maneb in zopet naševal hektarske donose. Poslušalce je obsopal s tujkami, ki nekatere res niso prevedljive, pa tudi s takimi, ki bi se dale lepo po domače povedati. Skoraj pri vsakem stavku je rekel, da bi znašalo to in ono cirka toliko in toliko. Ko je končal, je nastala v šolski sobi tišina. Predavatelj je želel, da bi se prisotni oglašili tudi s svojimi predlogi in pripombami. Predavatelj seveda ni bilo kaj oporekati ali dodajati, saj je vse, kar je bilo povedanega, držalo kot pribito. Dolgo se ni nihče javil k besedi.

Le tam v zadnji klopi je bilo slišati pridružno govorjenje in smeh. Znanega vaškega šaljivca je sosed sunil v rebra: »No, povej, kaj se bojiš!« Šaljivec je dvignil roko in nato povedal: »Prosim tovarša predavatelja, kaj je to cirka?« Predavatelj je zardel kot mlado dekle in rekel: »Ali res nima nihče od vas nobene stvarneje pripombe?« Napreden in načitan kmetovalec v prvi klopi je prosil za besedo in rekel: »Najlepša hvala tovaršu predavatelju za njegove temeljite strokovne nasvete in priporočila. Res nimamo kaj pripomniti k njegovim besedam. Mnoge omahljivce je tovarš prepričal, kako koristno je sodelovanje z zadrugo, zato se bodo tudi odločili za kooperacijo. Želim reči le to: pripomba našega dobrovoljca je bila kar dobra. Naj mi tovarš predavatelj ne zameri, če rečem, da na predavanjih naših kmetijskih strokovnjakov pa tudi v tisku, namenjenemu našemu kmetu, preveč mrgoli teh neobdijihreba tujk. Kooperacija, arondacija, amortizacija in tako naprej, vse to bi se dalo lepo po domače povedati, da bi razumeli tudi naš preprosti kmet, ki ima morda le nepopolno osnovno šolo, nima pa sodelarja in tudi ne časa, da bi dojel pravilni pomen takih tujk. Saj nismo tako nevedni in zastopimo, kaj je na primer cirka. Tudi naš dobrovoljček to ve. Vendar ali se ne bi dalo namesto cirka 35 centov na hektar reči okrog ali približno 35 stotov? Te moje jezikoslovne pripombe sicer ne spadajo na današnji sestanek, zato mi oprostite.«

Sestanek so kljub »incidentu« zaključili v veselim razpoloženju.

V. Klemenčič

TV PROGRAM OD 22. DO 28. 10. 1967

Nedelja, 22. 10. — 9.45 Poročila Lj. 9.30 Andrej Blumauerjem — odd. narodno-zab. glasbe Lj. 10.00 Kmetijska oddaja Zg. 10.45 Oddaja za otroke Lj. 11.30 Film za otroke Lj. 12.00 Nedeljska TV koncertna Zg. 12.45 Nedeljsko popoldne 19.10 Dolgo, vroče poletje — serijski film Lj. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.45 Cik cik Lj. 20.50 Zabavnoglasbena oddaja Zg. 21.50 Portreti in srečanja Zg. 22.05 TV dnevnik. Nogometno srečanje Španija — CSSR Lj.

Ponedeljek, 23. 10. — 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 Zg. 10.40 Ruščina — ponovitev ob 15.50 Zg. 11.00 Osnove splošne izobrazbe Bg. 11.40 TV v šoli Lj. 12.10 Angličščina Bg. 16.55 Poročila Lj. 17.00 Mali svet — oddaja za otroke Zg. 17.25 Kisanec Bg. 17.40 Kje je, kaj je — oddaja za otroke Bg. 17.55 TV obzorik Lj. 18.15 Pojdam u rute — tepe pesmi so prepevali Lj. 18.45 Kuharski nasveti — Pentran Lj. 19.15 Tedenski športni pregled Bg. 19.40 Zaposlovanje — aktualna tema Lj. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.30 Cik cik Lj. 20.40 John Mortimer: Opoldanski počitek — TV drama Zg. 21.30 Ansambel Musica Nuova Zg. 22.00 TV dnevnik Bg.

Torek, 24. 10. — 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 Zg. 10.40 Angličščina — ponovitev ob 15.50 Zg. 11.00 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev ob 15.10 Zg. 12.15 Film za otroke Lj. 18.25 Torokov večer Lj. 18.40 Svet na zaslonu — zunanje-politična oddaja Lj. 19.20 TV obzorik Lj. 19.50 Cik cik Lj. 20.00 Budimpešta: Prenos koncerta ob dnevu OZN intervizija. 21.45 Mir, humanost in prijateljstvo med narodi — ob koncu razstave v slovenjem Gradcu Lj. 22.10 Zadnja poročila Lj.

Sreda, 25. 10. — 17.00 Poročila Zg. 17.05 Lutkovna serija Zg. 17.25 Popotovanje po Aziji — poljudnoznanstveni film Lj. 17.55 TV obzorik Lj. 18.15 Zdrženje radovednežev Zg. 19.00 Reportaža Zg. 19.30 Mosaik kratkega filma Lj. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.30 Cik cik Lj. 20.40 Maksim Gorki: Na dnu — I. del TV igre Lj. 21.45 Srce — mednarodno sodelovanje Lj. 22.45 Predolimpijska tekmovalna v Mehiki Zg.

Četrtek, 26. 10. — 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 Zg. 10.35 Angličščina — ponovitev ob 15.45 Zg. 11.00 Angličščina Bg. 16.10 TV v šoli Lj. 17.05 Poročila Lj. 17.10 Mark Twain: Velika pustolovščina Toma Sawyerja — I. Lj. 17.55 TV obzorik Lj. 18.15 Po sledih napredka Lj. 18.35 Po izbiri — glasbena oddaja Zg. 19.00 Dežurna ulica — humoristična oddaja Bg. 19.40 TV projekt Zg. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.30 Aktualni razgovori Bg. 21.10 TV drama — Maksim Gorki: Na dnu — II. del Lj. 22.15 TV dnevnik Bg.

Petek, 27. 10. — 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.15 Zg. 11.00 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev ob 16.10 Bg. 17.25 Poročila Bg. 17.30 Oddaja za otroke — Sarajevo Sk. 17.55 TV obzorik Lj. 18.15 Glasbeni magazin Lj. 19.05 Na sedmi stazi — športna oddaja Lj. 19.35 Cik cik Lj. 19.40 Domiselnost in snobizem — Človek in kultura Lj. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.30 Cik cik Lj. 20.40 Trinajsterica — sovjetski celovečerni film Lj. 22.30 Slager sezone — zabavnoglasbena oddaja st. Sarajevo Zg. 22.50 Predolimpijska tekmovalna v Mehiki Zg.

Sobota, 28. 10. — 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 Zg. 17.40 Vsako soboto — pregled TV sporeda Lj. 17.55 TV obzorik Lj. 18.15 Oddaja za otroke Bg. 19.15 Sprehod skozi čas Lj. 19.40 Cik cik Lj. 20.00 TV dnevnik Bg. 20.30 Cik cik Lj. 20.40 Humoristična oddaja Bg. 21.40 Nekaj novega, nekaj starega Zg. 21.55 Prvi del, zadnji dan — serijski film Lj. 22.45 Zadnja poročila Lj. 23.05 Predolimpijska tekmovalna v Mehiki Zg.

KINO

KINO BUČKOVCI

21. oktobra jugoslovansko-nemški barvni film SLOVO VELIKEGA POGLAVARJA; 22. oktobra nemški barvni film GORINGOV PRIJATELJ.

KINO GORIŠNICA

22. oktobra ameriški barvni film CRNI OREL.

KINO LJUTOMER

21. in 22. oktobra angleški barvni film DŽUNGLA LEPTOTIC; 25. in 26. oktobra sovjetski kinemaskopski film MEZEZ.

KINO ORMOŽ

21. oktobra slovenski film GRAJSKI BIKI; 22. oktobra film PO SLEDI BRODOLOMCEV.

KINO PTUJ

20., 21. in 22. oktobra francoski barvni kinemaskopski film VIVA MARJA; 24. oktobra češki film ANGELO BLAŽENE SMRTI; 25. in 26. oktobra ameriško-grški film GRK ZORBA.

KINO SLOVENSKA BISTRICA

20., 21. in 22. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film REVOLVERNA RANCA; 24. oktobra angleški film ŽIVLJENJE ZA RUTH.

KINO TOMAŽ PRI ORMOŽU

22. oktobra jugoslovanski film MARŠ NA DRINO.

KINO VELIKA NEDELJA

21. oktobra film PO SLEDI BRODOLOMCEV; 22. oktobra slovenski film GRAJSKI BIKI.

HUMOR

Kako?

»Dobro dan, Francka! Ali je tvoj Jaka res na tomboli zadel praz'čca?«

»Res je!«

»Toda kako pa ste ga spravili domov?«

»O, laže je kot moža!«

Ve, kaj je žaja

»Možiček, pa res ne boš pozabil zalivati roč, dokler se ne vrne?«

»Brez skrbi, ženka! Jaz vem, kaj je žaja!«

Že vse spi?

»Koncert se je pričel že pred črt ure. Prosim, pridite prav tiho noter.«

»Kako, ali že vse spi?«

Ata ne zmore vsega

Neki fantek je dobil brata. Med časom, ko je bila mamica v bolnišnici, je oče opremil otroško sobo in pripravil igrače. Ko se je mamica vrnila z bratcem, je obiskovalcem vse ponosno razkazal: vse to je napravil očka. Je brata ni mogel, zato je šla mamica ponj v bolnišnico.

E. CAINE:

Razen mene so bili na ladji »Buona Speranza« še trije potniki. Vozili smo se od Maslarskih otokov proti Oboku v Rdečem morju. Ko sem se nagledal opic, ki so v kletkah na kljuno ladje objokovale svojo izgubljeno svobodo, in so mi večno morje, čudovito nebo nad nami in morskimi pes, ki nas je v razoru ladijskih valov zasledoval vso dolgo pot, postali že dolgočasni, sem se pričel zanimati za sopotnike. O ljudeh, ki jih srečujete na takih poteh, nikoli ne veste, ali sodijo v vrsto dobrih ali slabih. Večinoma so skoraj vsi pustolovci.

O dveh sem si kaj kmalu ustvaril sodbo: Austen Robin je bil tipičen sinček bogatih staršev; bil je na študijskem potovanju in se mu je kar poznalo, da ima mnogo življenjskih izkušenj. Drugi je bil Holandec, primeren premožnega lastnika plantaž. Teže mi je bilo oceniti Freda Wellerta, velikega in krepkega moža, ki je tekoče obredal pol ducata jezikov in je kazalo, da pozna skoraj vsak koteček naše Zemlje.

Tako smo se seznanili in ubijali čas, kakor se je pač dalo; če ravno nismo igrali, smo si pripovedovali zgodbe iz svoje preteklosti. Zvečer se nam je pridružil še kapitan. Tako smo sedeli nekega večera, pili rdeče vino in govorili o ženskah.

»Da,« je menil Holandec, »kako čudovita bitja so ženske! To človek spozna šele, kadar ga usoda vrže v kraje, kjer jih ni.«

»Točno,« je potrdil mladi Austen Robin, ki je bil vesel, da lahko tudi on nekaj pove. »Skoraj šest mesecev nisem videl nobene bele ženske, zato

mi je ostal tembolj v spominu doživljaj z lepo tujo ženo.« In mladenič nam je pripovedoval zgodbo o neki ženi, ki jo je spoznal dan pred odhodom iz Sirakuz. Z njo je preživel nekaj prelepih ur, a je ni smel nikoli več videti, ker je bila žena drugega. O njej je vedel samo ime in da je Švedinja. »Lepa kot pravljica,« je končal Austen Robin svojo zgodbo, »vse življenje je ne bom pozabil.«

Teško vino nam je ležalo v krvi, skrivnostna tropska noč je nad nam razpela svoja krila in morje je tiho šumelo. Hrepenenje mladeniča je prevzelo tudi nas starejše moške. Molče smo se zatopili vsak v svoje misli in iz preteklosti so vstajale davno pozabljene sence.

Mladenič je imel solze v očeh, ustni kotečki Holandca so se povesili, a Fred Wellert, pustolovec, je srepo strmel predse.

»Cvekanje!« je tedaj iznenada zakričal Holandec in udaril s pestjo po mizi. »Vse skupaj je čvekanje. Sprva človek misli, da ne bo mogel nikoli pozabiti, toda pozneje, po nekaj letih, se človek prime za glavo. Bodite veseli, mladenič, da tiste lepe žene ne boste nikoli več videli. Kdove, kakšna bi bila!«

Austen Robin je otožno zmajal z glavo, potegnil listnico iz žepa in vzel iz nje sliko. »To mi je poklonila ob slovesu,« je dejal in mi podal sliko čez mizo.

»Imate prav,« sem moral potrditi. »Prav redko sem videl lepšo žensko.«

Holandec je potrdil moje besede. Nato je položil sliko pred Freda Wellerta na mizo. Njegovega obraza nisem mogel videti, ker sem si takrat ravno nastakl vino, toda pozoren sem postal na čuden zvok njegovega glasu, ko je vpraševal: »Ali je bilo to okoli

RADIJSKI PROGRAM

OD 22. DO 28. 10. 1967

6.00—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 6.05—6.20 Poročila. 7.00—7.10 Poročila. 7.30—7.45 Za kmetijske proizvaje. 8.00 Poročila. 8.05 Radijska igra za otroke. 8.52 Glasbene melodije. 9.05 Poročila. 9.05 Poslušalci čestitajo. 10.00 Se pomnite, tovariši! 10.25 Pesma. borba in deka. 10.45—11.00 Muzik ipib melodij — vmes ob 11.00—11.15 Poročila. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.00 Poročila. 12.10 Poslušalci čestitajo. 13.00 Poročila. 13.15 Zabačna glasba. 13.40 Reportaža 14.00—15.00 Lahka glasba — vmes ob 14.30—14.45 Humoreska tega tedna. 15.00 Poročila. 15.05 Sportno popoldne. 17.00 Poročila. 17.05 Operni dueti. 17.30 Radijska igra. 18.10 Chopin in Beethoven. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.00 Poročila. 22.15 Sereadni večer. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Konec oddaje.

PONEDELJEK, 23. OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svetujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Razpoložljiva glasba. 14.35 Poslušalci čestitajo. 14.55 Kreditna banka Ljubljana. 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 Poje moški zbor »Grafike«. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Operni koncert slavnih solistov. 18.00 Poročila. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja. »Interna«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.00 Poročila. 22.10 Radi ste jih poslušali. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Konec oddaje.

TOREK, 24. OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svetujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Pet minut za novo pesnico. 14.25 Lahka glasba skandinavskih dežel. 14.55 Kreditna banka Ljubljana. 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na svidenju! 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.00 Poročila. 18.15 Slovenske narodne. 18.45 Narava in človek. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Skupni program RTV. 22.00 Poročila. 22.10 Zabavni zvoki. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno.

SREDA, 25. OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svetujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Hajalske melodije. 14.35 Poslušalci čestitajo. 14.55 Kreditna banka Ljubljana. 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Zabačna glasba. 15.45 Podlistek. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.00 Poročila. 18.15 Odsodna deška. 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Orkester Mantovani. 20.25—22.50 Zdenek Fibich: »Sarka« — opera v treh dejanjih — vmes ob 22.00 Poročila. 22.50 Medžura z godali. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno.

ČETREK, 26 OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svetujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Predvečerni prvi... 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Zabačna glasba. 15.45 Recital pianista Gabriela Devetaka. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Simfonični koncert. 18.00 Poročila. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Večer domačih pesmi. 21.00 Literarni večer. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.00 Poročila. 22.10 Komorni večer. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno.

PETEK, 27. OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svetujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Zabačni orkester Dean Francioni. 14.35 Poslušalci čestitajo. 14.55 Kreditna banka Ljubljana. 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Napotki za turiste. 15.45 Glasbeni intermezzo. 15.45 Kulturni globus. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Glasbene uganke. 18.00 Poročila. 18.15 Zvečni razgledni po zabavi glasbi. 18.45 Na mednarodnih križcih! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila. 19.15 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Pesmi raznih narodov. 20.30 Izgled revitski orkestri. 20.45 Dobra se ob isti uri. 21.15 Oddaja o pomorskih. 22.00 Poročila. 22.10 Iz sodbene ameriške glasbe. 23.00 Poročila. 23.05 Literarni nokturno.

ŠABOTA, 28. OKTOBRA

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 4.45 Informativna oddaja. 5.00 Poročila. 5.30 Svajujemo vam. 5.45 Informativna oddaja. 6.00 Radijski dnevnik. 6.30 Informativna oddaja. 6.50 Danes za vas. 7.00 Poročila. 7.25 Informativna oddaja. 7.45 Informativna oddaja. 8.00 Poročila — Radijski in televizijski spored. 14.00 Poročila. 14.05 Od melodije do melodije. 14.55 Kreditna banka Ljubljana. 15.00 Radijski dnevnik. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Glasbene razglednice. 16.00 Vsak dan za vas. 17.00 Poročila. 17.05 Glasbene razglednice. 19.25 Pet minut za EP. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radija »Koper«. 22.00 Poročila. 22.10 Oddaja za izselence. 23.00 Poročila. 23.05 S plesom in pesmijo v novi teden. 01.00 Zadržaj poročila.

ŠPORT

Atletika: troboj šol Hajdi-na, Cirkovce in Kidričeve

Kidričeve, 14. oktobra. V lepem sončnem vremenu je TVD »Partizan«. Kidričeve, organiziral troboj v atletiki med učenci osnovnih šol Hajdi-na, Cirkovce in Kidričeve. Škola je bila, da se tekmovalci ni udeležila osnovna šola iz Majsperke, ki je bila tudi vabljena, in pa da ekipi iz Hajdi-ne in Cirkovce ni bila popolna. Namen tekmovanja je bil pokazati, ali je v teh krajih kaj mladine, ki ima veselje do lahkoatletike in ki naj bi v bodoče to športno zvrst vredno vadila.

Tekmovanje je pokazalo, da ni še z manjšim sistematičnim delom izšel iz te mladine obetajoči atletski kader, saj so bili nekateri rezultati na ravni do sedanjosti na letošnjih republiških tekmovanjih. To velja predvsem za skok v višino za dekleta, kjer sta kar dve tekmovalki presegli 190 cm, tek na 60 m za pionirje je dal odličan rezultat, kv-

Organizacija pa taka!

Ptuj, 15. oktobra. V nedeljo je bil v Ptuj jesenski kros, ki ga je izvedla občinska zveza za telesno kulturo. Ta kros naj bi pokazal, kakšne so možnosti atletov iz pujske občine na jesenskem krosu »Delas« v Ljubljani 5. novembra.

Kljub temu da ni bila pričakovana številna udeležba, se je tekmovanja udeležilo manj tekmovalcev, kot je bilo pričakovano. Tako so tekmovali samo v dveh disciplinah, in sicer za mladince in mladnike, medtem ko pričakovani članov in članic ni bilo. V konkurenci mladink je zmagala Lidija Klajnshek iz Kidričevega, ki je ves čas vodila in zasluženo zmagala. Vidi se, da ta tekmovalka nima konkurence v občini pri mladinkah in članicah (na spomladanskem krosu je zmagala v konkurenci članic), kar je rezultat konstantnega treninga. Na ostala mesta so se uvrstili: 2. A. Kolmaci (ESS), 3. K. Kmetec (ESS), 4. M. Zelenik (Mark), 5. K. Zelenik (Mark), 6. K. Emeršič (Mark) itd. Pri mladincih je nepričakovano zmagal Martin Habjančič (Str. s.) pred Cepinom, ki se je uvrstil šele na 5. mesto. Na 2. mesto se je uvrstil Galjzer (Majšperk), 3. A. Veršič (Mark), 4. M.

NOV USPEH VRBANČIČA

V Beogradu je bilo že deveto tradicionalno tekmovanje motoristov pilotov za memorial »Edvarda Rusijana«. Na njem je sodelovalo klubov iz vse Jugoslavije, med njimi tudi letalski klub iz Ptuj. V izredno hudi konkurenci 58 pilotov motoristov letal je zasledil Vrbancič odlično peto mesto s 164 točkami. Na tekmovanju je zmagal član letalskega kluba iz Osijeka Pšenčnik, ki je zbral 186 točk.

MALO» PRVENSTVO EVROPE V JUDU

Na minulem »malem« prvenstvu Evrope v judu je sodelovala tudi jugoslovanska reprezentanca. V močni konkurenci sedmih držav je naša reprezentanca zasedla odlično tretje mesto. Pred njo sta se uvrstili samo bivši prvaki Evrope Nizozemci in sedanji prvaki iz ZR Nemčije.

Največji uspeh med posamezniki je dosegel Kraljevič, ki je premagal evropskega prvaka Hofmana. Odlično pa se je boril tudi član judo kluba Ipol iz Slovenske Bistrice, ki je izbojeval za jugoslovansko reprezentanco dve zmagi.

Nesreča ne počiva

V zadnjem času so se zdravili ali se združili v pujski bolnišnici naslednji ponesrečenci:

MIRJAN VEDLIN (1931), Ptujška gora 9, je padel po stopnicah in si poškodoval desno roko; ALOJZ LUBEL (1950), Sveča 46, si je pri delu poškodoval desno roko; JOŽE KRAJNC (1898), Muršičeva 3, je padel in si poškodoval glavo; MARTA PERSAK (1941), Ptujška cesta 23e, je padla iz avtomobila in si poškodovala obraz; MATILDA SVEGL (1889), V. Brebrovnik 37, je padla in si poškodovala levo roko; ZVONKO MOHORKO (1963), Popovci 16, je padel z voza in si poškodoval desno roko; ZATJANA BREZAR (1963), Kidričeva 38, je padla z lestve in si poškodovala obraz; LUDVIG KARNI (1913), Starše 66, je padel s koleasa in si poškodoval levo nogo; MARIJA JURIC (1902), Pieterje 19, je padla in si poškodovala levo nogo; JOŽE PINTARIČ (1926), Milinska 1, Ptuj, je padel z mopedom in si poškodoval glavo; FRANCA POPSKA (1939), Spuhlja 33, je padla z nožem poškodovala na desni roki; SILVA HORVAT (1946), Podgorci 7, je padla z motorja in si poškodovala glavo; MARJA STUMBERGER (1923), Cirkulane 48, je padla z voza in si poškodovala glavo; KATICA KRAMBERGER (1932), Prešernova 1, si je poškodovala levo nogo; ANTON KAMENŠEK (1914), Zvezdarska vas 61, je padel in si poškodoval desno roko; MARIJA PETROVIČ (1927), Bukovci 138, je padla z drevesa in si poškodovala hrbtnico; DRAGO SRŠU (1936), Središče 40, je krava poškodovala desno roko; JOŽE MATJASIC (1909), Gabernik 51, si je z motorno žago poškodoval desno roko; PETER PULKO (1889), Hajdova 11, si je z motorno žago poškodoval levo roko; ANA GNILSEK (1941), Dolane 22, si je pri delu poškodovala desno roko; JOZEFA SOBA (1887), Muršičeva 3, Ptuj, je padla in si poškodovala levo roko; ALOJZIJA PAUSA (1948), Pavlovski vrh 60, se je s srpom vrezala v desno nogo; MARIJA PETROVIČ (1932), Skorba 68, je padla s koleasa in si poškodovala levo roko; FRANC KRAJNC (1928), Podvinci 128, se je s smolo opeknel po levi roki; VINKO GOMILSEK (1914), Moškanjci 5, je padel z lestve in si poškodoval glavo; MARTIN MALEK (1900), Sp. Hajdina 129, je padel in si poškodoval glavo; JANEZ LESJAK (1924), Nova vas 57, je padel s koleasa in si poškodoval desno roko; JAKOBA REPŠA (1928), Nova vas 11, Markovci, je nekdo napadel in mu poškodoval levo nogo; JOŽEF MESARIC (1901), Pečke 27, je padel z mopedom in si poškodoval desno roko; IVAN LAH (1936), Mihovci 63, Velika Nedelja, je padel in si poškodoval levo roko; DARKO KRAJNC (1958), Ob Studenčnici 7, je padel z mopedom in si poškodoval desno roko; ALOJZ MAGES (1920), Turški vrh 81, je padel s koleasa in si poškodoval levo nogo; RUDOLF KODERMAN (1900), Pobrežje 1, je padel z lestve in se poškodoval po telesu; ANA SPEVAN (1932), Selci 25, si je pri delu poškodovala desno nogo; ANTON HORVATU (1909), Podvinci 84, je nekdo poškodoval desno roko; ANTON KACIČEVIC (1934), Baršlavec 19, je padel in si poškodoval levo nogo; KARL BRATUŠA (1912), Brenica 68, si je pri delu poškodoval levo nogo; FRANC MIHALINEC (1918), Turški vrh 59, si je s koso poškodoval levo roko; ROZA MURKO (1925), Biš 30, je padla s podstrešja in si poškodovala glavo; GEORGEVO MEGLIC (1911), Markovci 4, je krava poškodovala po telesu.

LUNINE SPREMEMBE IN VREME

za čas od petka, 20. oktobra, do nedelje, 29. oktobra 1967

Zadnji krajec bo v četrtek, 26. oktobra ob 13.04.

Napoved. Do nedelje, 22. oktobra, bodo še posamezne plohe, tudi nevihtnega značaja. Ohladilo se bo. Nad tisoč metrov višine bo snežno. V ponedeljek, 23. oktobra, bo slana, nato pa ves teden lepo vreme. Dnevne temperature bodo v začetku tedna okrog 12 stopinj, proti koncu tedna okrog 18 stopinj Celzija. V nedeljo, 29. oktobra, bo zjutraj močna slana, nato lepo vreme. Proti večeru pooblačitve. AC

NOVEJŠE PCUCNE IN ZNANSTVENE KNJIGE V PTUJSKI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

UMETNOST

Vršer, Sergej: Baročno kiparstvo. (Lj.). Mladinska knjiga 1967. (Ars Sloveniae.)

Zadnikar, Marjan: Rotunda v Se. lu, Murska Sobota, Pomurska založba 1967.

Zadnikar, Marjan: Umetnostni spomeniki Slovenije. Gradca. (Lj.). Mladinska knjiga 1967. (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Zbirka vodnikov. 8.)

Muzikološki zbornik. Zv. 3. Lj., (oddelek za muzikologijo filozofskih fakultet univerze) 1967.

Rijavec, Andrej: Glasbeno delo na Slovenskem v obdobju protestantizma. V Lj., Slovenska matica 1967. (Razprave in eseji. 12.)

JEZIKOSLOVJE — LITERARNA ZGODOVINA

Kotnik, Janko: Slovensko-italijanski slovar. 2. izd. Lj., Državna založba Slovenije 1967.

Vidmar, Josip: Literarni eseji. Lj., Državna založba Slovenije 1966.

Momigliano, Attilio: Zgodovina italijanske književnosti od začetkov do naših dni. Lj., Državna založba Slovenije 1967. (Kultura in zgodovina.)

Paternu, Boris & Helga: Glušič-Krisper & Matjaž Kmeč: Slovenska književnost 1945—1963. Knj. 1. proza. Lj., Slovenska matica 1967.

ZEMLEJEPIS — ZIVLJENJEPI SI — ZGODOVINA — NOB

Geografski vestnik. Časopis za geografijo in sorodne vede. Lj., Geografsko društvo Slovenije 1967.

Vlaeh, Roman: Poletje na Portugalskem. Lj., (Mladinska knjiga) 1967. (Globus.)

Naši znameniti tehniki. Lj., Zveza inženjerske in tehnične Slovenije 1966.

Marič, Mihailo: Serge, obveščevalce stoletja. V Lj., zavod »Borec« 1967.

Antični Rim. Razgled bo njegovi omiki. S 333 ilustracijami. V Lj., Mladinska knjiga 1967.

Časopis za zgodovino in narodopisje. Nova vrsta. Letn. 2. Maribor, založba Obzorja 1966.

Košek, Vera: Kamniti spomeniki. (Lj.). Mladinska knjiga 1967. (Kulturni in naravni spomeniki Slovenije. Zbirka vodnikov. 7.)

Roy, Jurek: Bitka za Dien Bien Fu. V Lj., zavod »Borec« 1967.

V ognju preminuli. Dnevnik iz geta. S predgovorom Arnolda Zweiga. V Lj., zavod »Borec« 1967.

Zgodovinski časopis. Zwitterjev zbornik. Letn. 19—20. Lj., Zgodovinsko društvo za Slovenijo 1967.

Butorović, Radute & Albert Klun: Treja prekomorska brigada. Nova Gorica, (»Soča«) 1967.

Mikuž, Metod: Oris partizanske sanitete na Slovenskem. V Lj., zavod »Borec« 1967.

Radulović, Mate: Krog se je sklenil na trometli. V Lj., zavod »Borec« 1967. (Viharni čas.)

Strugar, Vlado: Osvobodilna vojna v Jugoslaviji. V Lj., zavod »Borec« 1967.

Sutjeska. Zbornik. V Lj., zavod »Borec« 1967.

Usodna napaka

Vinski bratec leži v jarku, pa ga sreča znanec.

»Pepe, kako pa si se znael tam doli?«

»I, kako neki! Videl sem dva brzojavna drogova, pa sem se na napačnega naslonil.«

Ostanek

»Janezek, koliko je dve manj dve?«

»No, če imaš na krožniku dva koščka mesa in ju poješ, kaj ti še ostane?«

»Kislo zelje!« se odreže prvolarček.

Drobni nasveti

Načeta limona se vam bo dolgo ohranila, če jo na koničastem koncu obesite na nitko.

Sir se vam ne bo tako hitro pokvaril, če položite pod stekleno posodo, s katero pokrivajte sir, nekaj koščkov silikona.

Dobro sredstvo proti mravljam je močna raztopina galuna z njo umijemo okenske okvire in pohištvo.

Letne barvane obleke nam pri pranju ne bodo zbledle, če bomo dodali pri pranju na vsak liter vode 10 g bokarske.

7 zemelj, pol litra mleka, 2 jajci, 2 žlici sladkorja, žlico soli.

Stare zemlje narežemo na rezine, jih polijemo z mlekom in pustimo stati vsaj pol ure. Vse skupaj stresemo v posodo in jih prelijemo s sladkorjem in soljo stopena jajca in spečemo v srednje vroči pečici.

Prometne nesreče v Ptuj

12. oktobra, ob 13.15 se je pripetila lažja prometna nesreča na Zagrebški cesti pred gostilno v Turnišču pri Ptuj. Jože Perko iz Podlehnik je z osebnim avtomobilom MB 142-13 zadel kolezarsko Jeronima Iljeva in ga zbil po cestišču. Telesnih poškodb in materialne škode ni bilo.

15. oktobra ob 20.15 je mopedist Albin Horvat iz Ptuj na Zagrebški cesti podrl kolezarsko Evico Teska iz Pribislave, Teskačeva je pri nesreči dobila težje telesne poškodbe in je bila prepeljana v pujsko bolnišnico. Materialna škoda je neznatna.

17. oktobra ob 6. uri sta v Novi vasi pri Ptuj trčila motorist Franc Karo iz Vintarovec in kolezarska Metka Mohorič iz Zabajka. Telesnih poškodb ni bilo, materialna škoda pa je neznatna.

Istega dne ob 13.55 se je pripetila prometna nesreča na cesti prvega

reda Ptuj—Maribor v vasi Skorba med avtobusom ZG 311-41, z voznikom Zvezkom Novoselom iz Zabajke, in osebnim avtomobilom tuje registracije GR 16-739, katerega je vozil italijanski državljani Antonio Sergio iz Martignana. Osebnim avtomobil je peljal za avtobusom v smeri Ptuj, ko sta v Skorbi nenadoma skočila na cesto otroka. Voznik avtobusa je naglo zavril, v tem pa se osebni avtomobil, zaradi prevelike razdalje med voziloma, trčil vanj. Pri tem je nastalo na obeh vozilih za 1200 N din materialne škode. Poškodovanih ni bilo.

Nesreče na ormoškem območju

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

16. oktobra ob 13.10 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju Franca Veldina iz Cvetkovec št. 20. Zgoraj je celotno ostrešje kleti in gospodarskega poslopija ter okrog 8000 kilogramov sena in 2000 kilogramov slame. Celotna škoda znaša 8000 novih dinarjev.

</